

Doskonalenie
Kadr
Gospodarki

Algieria

Algieria

Algieria

Przewodnik rynkowy
dla przedsiębiorców

eksport

Algierska
Republika Ludowo-Demokratyczna

Algieria

Algieria

Algieria

POLSKA AGENCJA ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
POLISH AGENCY FOR ENTERPRISE DEVELOPMENT

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA
CENTRUM PROMOCJI

Spis treści

	Przedmowa	3
1.	Informacje ogólne o kraju	4
1.1	Podstawowe informacje	4
1.2	Ludność, religia i język w Algierii	5
1.3	Klimat, warunki geograficzne oraz bogactwa naturalne	6
1.4	Polityka	7
1.5	Aktualna sytuacja międzynarodowa	9
1.6	Współpraca Algierii z Unią Europejską	9
2.	Gospodarka	10
2.1	Opis gospodarki kraju	10
2.2	Charakterystyka głównych sektorów gospodarki	11
3.	Przekształcenia strukturalne, reformy i system własności	13
3.1	Wdrażanie reform	13
3.2	Prywatyzacja	14
4.	System finansowy	14
4.1	System bankowy	14
4.2	Zadłużenie zewnętrzne Algierii	14
4.3	Wymienialność walut	15
5.	System podatkowy w Algierii	15
5.1	Opłaty występujące przy imporcie towarów	15
5.2	Podatki	15
5.3	Należności	15
6.	Zakładanie działalności gospodarczej w Algierii	16
6.1	Podstawy prawne	16
6.2	Warunki dla inwestorów zagranicznych w Algierii	17
6.3	Ulgi dla inwestorów zagranicznych	17
7.	Handel zagraniczny i polityka handlowa	18
7.1	Polityka celna	18
7.2	Stawki celne	18
7.3	Redukcja ceł pochodzenia wspólnotowego do Algierii	18
7.4	Dokumenty i wymogi specjalne wymagane przy imporcie do Algierii	19
7.5	System certyfikacji	20
7.6	Obroty handlowe Algierii	21
8.	Dotychczasowa współpraca Polski i Algierii	22
8.1	Współpraca gospodarcza Polski i Algierii	22
8.2	Import z Algierii do Polski	25
8.3	Eksport z Polski do Algierii	25
8.4	Nisze rynkowe w Algierii	28
8.5	Umowy polsko-algierskie	29
8.6	Perspektywy dalszej współpracy	29
8.7	Czynniki ograniczające współpracę	30

8.8	Targi i wystawy	30
9.	Warunki podróży i zamieszkania w Algierii	31
9.1	Przekraczanie granicy	31
9.2	Podróż do Algierii	32
9.3	Święta państwowe i religijne	32
9.4	Pobyt	32
9.5	Bezpieczeństwo	34
9.6	Inne porady praktyczne	34
10.	Rozumieć Arabów	37
10.1	Religia	37
10.2	Kobieta w islamie	38
10.3	Ubiór	39
10.4	Interesy w krajach islamu	40
10.5	Podstawowe zasady etykiety arabskiej	40
10.6	Algieria	42
	Źródła	43

Przedmowa

Algierska Republika Ludowo-Demokratyczna należy do krajów Maghrebu (Tunezja, Maroko, Algieria). Wobec tych krajów Unia Europejska prowadzi bardzo spójną, a przez to efektywną współpracę w ramach Partnerstwa Śródziemnomorskiego. Wpływają na to ich tradycyjne związki, bliskość geograficzna, a także zbieżność interesów. Algieria jest jednym z najzamożniejszych krajów Afryki, chociaż wzrost gospodarczy w dużej mierze uzależniony jest od kształtowania się cen ropy i surowców na rynkach międzynarodowych. Korzystając z wysokich cen tego surowca rząd przygotował ambitny plan wspierania reform gospodarczych i przeznaczył na ten cel 50 mld dolarów na okres najbliższych 5 lat.

Część z tych środków może trafić do polskich inwestorów. Polska cieszy się w tym kraju zaufaniem i sympatią, ma od lat doskonałą opinię i może liczyć na przychyłność władz.

Jest to bardzo przydatne przy prowadzeniu interesów w Algierii, która wyrasta na czołowego partnera gospodarczego Polski w północnej Afryce. To jedyny kraj w tym regionie, z którym mamy nadwyżkę dewizową w obrotach.

Rynek algierski czeka na polskich przedsiębiorców, jest otwarty na zagraniczne inwestycje, a popyt na towary jest bardzo duży. Niniejszy przewodnik gospodarczy ma na celu pomóc przedsiębiorcom w handlu z Algierią.

Redaktorzy niniejszego opracowania mają nadzieję, że pomoże ono, wraz z cyklem szkoleń, lepiej poznać ten rynek i ułatwi podjęcie decyzji o nawiązaniu współpracy z Algierią.

Podziękowania

Redakcja „Przewodnika”, który ma służyć jako pomoc szkoleniowa w cyklu zajęć w ramach projektu PARP „Wsparcie rozwoju polskiego eksportu” serdecznie dziękuje za udostępnienie materiałów i danych statystycznych Panu Jerzemu Jańcowi Radcy Ambasady RP w Algierii. Dziękujemy za materiały, pomoc i rady kierownictwu i pracownikom Departamentu Międzynarodowych Stosunków Dwustronnych Ministerstwa Gospodarki oraz Instytutowi Koniunktur i Cen Ministerstwa Gospodarki.

I. Informacje ogólne o kraju

I.1 Podstawowe informacje

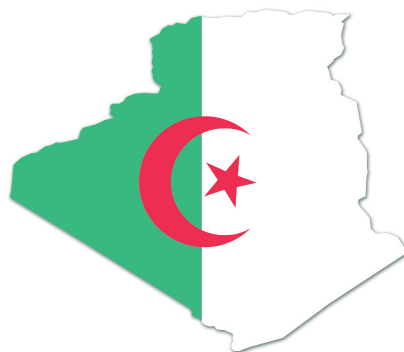
Algieria zaliczana jest do grupy krajów Maghrebu, czyli regionu w północno-zachodniej Afryce, obejmującego Maroko, Algierię i Tunezję. Oficjalna nazwa kraju: Algierska Republika Ludowo-Demokratyczna (Republique Algerienne Populaire et Democratique). Kraj ten jest pod względem powierzchni (z której 80 proc. zajmuje Sahara) największym krajem Afryki Północnej i całego świata arabskiego, drugim zaś na kontynencie afrykańskim, po Sudanie.

Algieria położona jest w północno-zachodniej Afryce między Morzem Śródziemnym a Pustynią Saharą. Sąsiaduje z Libią (982 km), Mali (1376 km), Mauritanią (463 km), Marokiem (1559 km), Nigrem (956 km), Tunezją (965 km) oraz Saharą Zachodnią (42 km). Linia brzegowa wynosi 998 km.

Stolicą kraju jest Algier.

Do ważniejszych miast Algierii należą również: Oran – około 660 tys. mieszkańców, Konstantyna (Constantine) – około 500 tys. mieszkańców, Annaba – około 400 tys. mieszkańców.

Powierzchnia kraju wynosi 2 381 740 km² (Polski – 322.577 km²).

Jednostka monetarna

Walutą w Algierii jest dinar algierski (DA, DZD).

1 dinar algierski = 100 centymów.

W obiegu są banknoty o nominałach: 5, 10, 20, 50, 100 i 200 dinarów oraz monety o wartościach: 5, 10, 20 i 50 centymów.

31 DZD = 1 PLN,

71 DZD = 1 USD,

91 DZD = 1 EUR.

Podział administracyjny

Algieria podzielona jest na:

- 48 wilayatów (odpowiedniki polskich województw),
- 227 okręgów administracyjnych (odpowiednik powiatu)
- 541 gmin.

Przynależność do międzynarodowych organizacji politycznych i gospodarczych

- Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ),
- Ligi Państw Arabskich (LPA),
- Światowej Organizacji Handlu (WTO),
- Międzynarodowego Funduszu Walutowego (IMF),
- Związku Arabskiego Maghrebu (UMA),
- Organizacji Konferencji Muzułmańskiej (OIC),
- Organizacji Państw Eksportujących Ropę Naftową (OPEC),
- Światowej Organizacji Zdrowia (WHO),
- Unii Afrykańskiej (AU),
- Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO),
- Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju Przemysłowego (UNIDO).

1.2 Ludność, religia i język w Algierii

Język

Językiem urzędowym w Algierii jest język arabski. Posługuje się nim około 80% mieszkańców kraju. Ponieważ Algieria była francuską kolonią, język francuski jest do dziś popularny wśród wykształconych Algierczyków, oraz w kontaktach handlowych. Językiem angielskim posługuje się bardzo mało osób. Przeciętny obywatel mówi na co dzień dialektem arabskim tj. mieszkanką klasycznego języka arabskiego z francuskim, z naleciałościami tamazight (język Berberów).

Ludność

Liczba ludności w Algierii wynosi 32 531 853 (stan na 2005 rok). Polska – 38 635 144 (stan na 2005 rok).

Arabowie stanowią 83% ogółu ludności, ponadto Berberowie około 16% (Kabylo- wie, Tuaregowie, Berberowie z oaz saharyjskich) oraz Europejczycy mniej niż 1% ogółu ludności.

Znaczna część mieszkańców Algierii to plemiona koczownicze.

Berberowie to jedna z głównych grup etnicznych żyjących na terenach Algierii. Na terenie Afryki Północnej zamieszkują od wieków. Ogromna większość z nich to sunniccy muzułmanie.

Ponad 90% ogółu ludności zamieszkuje północną część kraju. Średnia gęstość zaludnienia wynosi 14 osób/km². Jednak na północy, w nadbrzeżnej części kraju dochodzi nawet do 200 osób/km² (92% ludności zamieszkuje północną część kraju), natomiast na Saharze gęstość zaludnienia spada do 1 osoby/km².

Ponad 58% ogółu to ludność miejska. Przyrost naturalny w 2005 roku wyniósł 1,22 promila. Śmiertelność niemowląt wynosi 32,16 na 1000 żywych narodzin.

Średnia długość życia obywateli to: mężczyźni 71 lat, kobiety 75 lat.

Religia

Główną grupą wyznaniową w Algierii są muzułmanie sunnici, którzy stanowią 99% mieszkańców. Do pozostałych grup należą chrześcijanie i żydzi (1%).

Algieria jest krajem muzułmańskim (islam jest religią państwową), a więc obowiązują w nim prawa i zasady islamu. Nie należy przebywać w miejscach publicznych w stroju plażowym, a także w krótkich spodniach i spódniczkach mini. Nie wolno wchodzić do meczetów bez respektowania zasad odpowiedniego stroju i zachowania. Zwiedzanie świątyń przez kobiety jest możliwe po uzyskaniu zezwolenia. W okresie ramadanu jedzenie, picie i palenie tytoniu w miejscach publicznych od świtu do zmierzchu może być potraktowane jako obraza zasad islamu.

Nieliczne społeczności chrześcijańskie skupione są w większych miastach, jak Algier, Oran. Są tolerowani przez muzułmanów.

1.3 Klimat, warunki geograficzne oraz bogactwa naturalne

Warunki geograficzne

Okolo 80% powierzchni kraju zajmuje Sahara, na której występują rozległe kotliny z pustyniami piaszczystymi: Wielki Erg Wschodni z wydymami o wysokości ponad 200 m n.p.m., Wielki Erg Zachodni, Irk al-Ikidi. Na płaskowyżach (Al-Aklab, Hamadat, Tinghirt, Tadmaït) pustynie kamieniste (tzw. hamady) i zwirowe (tzw. seriry). Na północy, oddzielone wąską niziną nadmorską, położone są góry Atlas, z dwoma równoległymi łańcuchami – Atlasem Tellskim (Lalla Chadidza, 2308 m n.p.m.) i Saharyjskim (Dżabal Ajsa, 2236 m n.p.m.), rozdzielonym Wyżyną Szottów o średniej wysokości 800-1000 m n.p.m.

Na południowym wschodzie rozległy, krystaliczny masyw Ahaggar z najwyższym szczytem kraju – Tahat (3003 m n.p.m., według innych danych 2918 m n.p.m.). Linia brzegowa słabo rozwinięta. Wybrzeże głównie urwiste, trudno dostępne, przy ujściach rzek zabagnione.

Klimat

Na wybrzeżu Algierii panuje klimat podzwrotnikowy morski typu śródziemnomorskiego, natomiast na południu i wewnątrz kraju panuje klimat zwrotnikowy suchy i bardzo suchy. Średnia temperatura powietrza waha się od 10°C w zimie (w górach temperatura minimalna poniżej -10°C) do 25°C w lecie (na pustyniach temperatura maksymalna często przekraczając 50°C). Na południu Algierii bywa, że nie pada nawet przez kilka kolejnych lat. Na północy sumy opadów wahają się od ok. 100 mm do ponad 1000 mm na północnych stokach Atlasu. W górach występują opady śniegu. Pora deszczowa występuje od listopada do marca.

Na pustyniach często można spotkać burze piaskowe. Latem znad Sahary wieje gorący, suchy, bardzo zapyłony wiatr, zwany – sirocco. Średnia temperatura powietrza i średnia suma opadów w stolicy kraju wynoszą: w styczniu 12°C i 116 mm, w lipcu 24°C i 2 mm.

Stałe rzeki, ale o bardzo zmiennych stanach wód występują jedynie na północy, m.in.: Wadi asz-Szalif (Szelif), Summan, Sejbus, El-Kebir, Wadi at-Tafina (Tafna), Sebu. Na Saharze mieszczą się suche doliny (uedy) a na północy liczne płytkie, słone jeziora (szoty). Duże znaczenie mają wody podziemne.

Średnie temperatury Algierii (w °C)

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
9°	9°	14°	16°	19°	22°	28°	29°	27°	20°	16°	11°

Flora

Zgodnie z pasami klimatycznymi występującymi w Algierii możemy spotkać roślinność pustynną i stepową, a na północy śródziemnomorską, zwaną makia. W górach występują nieliczne lasy z sosną alpejską, cedrem, dębem korkowym, które pokrywają 2% powierzchni kraju. Około 5% powierzchni kraju zajmują parki narodowe i rezerваты, m.in.: Tassili n'Ajjer, Ahaggar, Dżurdżura, Babor, Akfadu.

1.4 Polityka

Algieria uzyskała niepodległość w 1962 roku po wojnie z Francją (1954-1962), która chciała utrzymać swoje wpływy w Algierii, ze względu na odkryte w tym kraju złoża ropy naftowej. Niepodległa już Algieria, aby uniezależnić się od Francji, rozpoczęła współpracę ze Związkiem Radzieckim i wprowadziła tzw. postępowe reformy społeczno-ekonomiczne (reforma rolna, nacjonalizacja przemysłu). Po rozpadzie ZSRR rozpoczęto w Algierii zmiany społeczne i ekonomiczne. Spotkały się one z gwałtownym sprzeciwem fundamentalistów islamskich i pogrążyły Algierię w bratobójczych walkach, które w latach 1992-98 pochłonęły ponad 100 tysięcy osób. Nowa, demokratyczna konstytucja, uchwalona w 1989 roku spowodowała chaos polityczny. OIbrzymie poparcie społeczne uzyskał islamistyczny Muzułmański Front Ocalenia (FIS), który w 1990 wygrał wybory komunalne i regionalne.

W 1991 doszło do reakcji wojska i zwolenników państwa laickiego: FIS zostaje zdelegalizowany, a wybory unieważnione. Poprzez te spory w latach 90-tych dochodziło do wielu masakr ludności cywilnej organizowanych przez islamskich fundamentalistów. Obecnie sytuacja w kraju jest już spokojna. Wydaje się, że dla Algierii obecnie nastaje czas spokoju i odbudowy.

Ustrój polityczny

Algieria jest republiką prezydencką. Obowiązuje w niej konstytucja z 1976, której zapisy dwukrotnie znowelizowano (1989, 1996).

Władza ustawodawcza

Władzę ustawodawczą sprawuje 2-izbowy parlament: Narodowe Zgromadzenie Ludowe (izba niższa). Zasiada w nim 389 deputowanych wybieranych w powszechnych wyborach na 5-letnią kadencję.

Rada Narodu (izba wyższa) składa się ze 144 senatorów sprawujących funkcję przez sześć lat. 48 senatorów wybieranych jest przez prezydenta, natomiast 96 przez izbę niższą. Konstytucja wymaga jednak, aby połowa składu wymieniana była co 3 lata. Na czele Rady Narodu stoi aktualnie Abdelkadar Bensalah.

Władza wykonawcza

Głową państwa jest prezydent, wybierany w wyborach powszechnych na 5-letnią kadencję, z prawem do jednej reelekcji. Posiada on decydujący głos w sprawach państwa. Do jego uprawnień należy: zwierzchnictwo nad siłami zbrojnymi, przewodnictwo Wysokiej Radzie Bezpieczeństwa, nominacja premiera, desygnowanie 1/3 składu senatu, rozwiązywanie Narodowego Zgromadzenia Ludowego. W 2004 r. na urząd prezydenta został ponownie wybrany Abd al-Aziz Bouteflika.

Od 2006 r. na czele rządu stoi Abdelaziz Belkhadem. Premier reprezentuje Front Wyzwolenia Narodowego, najstarszą partię, która rozpoczęła walkę o wyzwolenie narodowe.

Władza sędziowska

Zgodnie z Konstytucją z 1989 roku władza sędziowska jest niezależna.

Głównymi organami są:

- Sąd Najwyższy
- Rada Stanu
- Wysoka Rada Magistratu

Partie polityczne i ich przywódcy

- Algierski Front Narodowy FNA (Moussa Touati)
- Narodowe Zgromadzenie Demokratyczne RND (Ahmad Ouyahia)
- Ruch Zgody Narodowej MEN (Ali Boukhazna)
- Narodowy Front Wyzwolenia FLN (Abd al-Aziz Belkhadem)
- Narodowy Ruch na rzecz Reform „Islah” (Abd Allah Djaballah)
- Narodowa Partia Odrodzenia PRA (Jasin Terkmane)
- Postępową Partia Republikańska (Khadir Driss)
- Zgromadzenie na rzecz Kultury i Demokracji RCD (Said Saadi)
- Ruch Odrodzenia „An-Nahda” (Fatah Rabei)
- Front Sił Socjalistycznych FFS (Hocine Ait Ahmed – na dobrowolnej emigracji w Szwajcarii)
- Partia Socjalno-Liberalna PSL (Ahmad Khelil)
- Ruch na rzecz Pokojowego Społeczeństwa MSP (Boujerra Soltani)
- Partia Robotnicza PT (Louisa Hanoun).

1.5. Aktualna sytuacja międzynarodowa

Główne problemy to roszczenia Libii do południowo-wschodniej części kraju oraz napięte stosunki z Marokiem dążącym do ustanowienia swojego zwierzchnictwa nad Saharą Zachodnią. W tym ostatnim przypadku, Algieria popiera stanowisko ONZ mówiące o prawie mieszkańców Sahary Zachodniej do samostanowienia

1.6 Współpraca Algierii z Unią Europejską

Współpraca Algierii z Unią Europejską opiera się o tzw. Proces Barceloński, którego celem jest utworzenie wspólnego, europejsko-śródziemnomorskiego obszaru pokoju, stabilizacji i rozwoju gospodarczego. Proces Barceloński został zainicjowany na konferencji ministrów spraw zagranicznych krajów śródziemnomorskich i Unii Europejskiej w 1995 r. w Barcelonie.

Procesowi temu nadano trzy wymiary:

- współpracy politycznej,
- współpracy gospodarczej,
- współpracy w zakresie kultury i rozwoju zasobów ludzkich, w tym ochrony podstawowych praw człowieka.

W wymiarze gospodarczym podstawowym celem Partnerstwa jest utworzenie do 2010 r. Euro-Śródziemnomorskiego Obszaru Wolnego Handlu jako ekonomicznej podstawy budowy Partnerstwa Śródziemnomorskiego.

Cel ten jest realizowany dwutorowo:

- na bazie istniejącego Partnerstwa zawierane są, pomiędzy krajami śródziemnomorskimi, bilateralne i wielostronne umowy o wolnym handlu. Najnowszą inicjatywą w tym względzie jest tzw. inicjatywa Agadirska (Porozumienie w Agadirze zostało podpisane w lutym 2004 r.), obejmująca Egipt, Jordanię, Maroko i Tunezję. Inicjatywa ta została wsparta przez UE w roku 2003 pomocą doradczą i finansową o wartości 4 mln euro;
- poprzez zawieranie przez UE z krajami śródziemnomorskimi Umów Stowarzyszeniowych (Association Agreement AA), zastępującymi funkcjonujące umowy o współpracy.

Do końca roku 2003 Umowy Stowarzyszeniowe (AA) podpisane zostały ze wszystkimi krajami, za wyjątkiem Syrii; większość z nich weszła też w życie.

Zawarte Umowy Stowarzyszeniowe (AA) przewidują stopniowe znoszenie taryf i barier pozataryfowych w handlu produktami przemysłowymi, zgodnie z ustalonymi w kontaktach bilateralnych zasadami i horyzontem czasowym. W zakresie produktów rolnych liberalizacja handlu będzie następowała na zasadzie obopólnych ustępstw preferencyjnych, z uwzględnieniem tradycyjnych strumieni towarowych, funkcjonowania różnych polityk rolnych oraz ustaleń podjętych w trakcie negocjacji GATT (Układ Ogólny w Sprawie Taryf Celnych i Handlu).

Handel usługami będzie stopniowo liberalizowany zgodnie z wynikami negocjacji GATS (Układ Ogólny w Sprawie Handlu Usługami).

Umowa stowarzyszeniowa między UE i Algierią, podpisana w kwietniu 2002 roku aktualnie znajduje się w fazie ratyfikacji. Pełne dochodzenie do stawek zerowych w wymianie handlowej może potrwać do dwunastu lat licząc od daty wejścia w życie umowy, a więc nawet do roku 2017-2018, mimo że jak wiadomo założeniem Procesu Barcelońskiego było stworzenie strefy wolnego handlu towarami przemysłowymi do roku 2010 (maks. 2012).

Zgodnie z Umową Stowarzyszeniową stawki celne będą obniżane proporcjonalnie o 10% rocznie począwszy od drugiego roku po wejściu w życie umowy. W przypadku wyrobów rolno-spożywczych strony pozostawiły sobie swobodę dowolnego kształtowania barier ochronnych w zależności od uzgodnień w drodze obustronnych konsultacji. Generalnie jednak umowa ma charakter asymetryczny, praktycznie zezwalający stronie algierskiej na eksport produktów rolno-spożywczych do Unii bez cła.

2. Gospodarka

2.1 Opis gospodarki kraju

Po uzyskaniu niepodległości Algieria była krajem rolniczym (stanowiła spichlerz Francji) z załączkami przemysłu. Szybkie zmiany struktury gospodarczej (uprzemysłowiecie) stały się możliwe dzięki dochodom z eksportu ropy naftowej. Polityka gospodarcza zwiększała znaczenie sektora państwowego we wszystkich działach gospodarki. Znaczna liberalizacja nastąpiła w latach 80. Spadek cen ropy naftowej na rynku światowym przyczynił się do powstania dużego deficytu bilansu handlowego, także część obecnych dochodów przeznaczona jest na spłatę długu zagranicznego, który wynosi ponad 25 mld dol. USA i dotowanie konsumpcji. Produkcja rolna nie pokrywa zapotrzebowania na żywność, a rozwój rolnictwa jest ograniczony z powodu niesprzyjających warunków klimatycznych, erozji gleb, przeludnienia obszarów wiejskich, ciągle prymitywnych metod uprawy, a także błędów w polityce rolnej.

Po zakończeniu konfliktów wewnętrznych Algieria wstąpiła na drogę przemian gospodarczych i stara się dostosować swą politykę ekonomiczną do standardów światowych. Jednak gospodarka Algierii rozwija się w sposób bardzo nierównomierny. Dominuje w niej bardzo dynamiczny sektor paliwowy. Pozostałe zaś sektory, niezależnie od wysiłków czynionych ze strony rządu, nie są zdolne do samoistnego rozwoju i utrzymania się na rynku, bez wsparcia finansowego ze strony państwa. Obiektywny obraz stanu gospodarki fałszowany jest brakiem danych statystycznych dotyczących rozwoju sektora prywatnego. Rozwija się on obecnie najbardziej dynamicznie i według szacunkowych ocen stanowi około 40% obrotów gospodarczych i finansowych. Jednak w przeważającej większości pozostaje w tzw. szarej strefie, unikając płacenia podatków i poddania się zawyżonym wymogom formalnym narzucanym przez administrację państwową. Obecnie polityka państwa nastawiona jest na zmianę takiego stanu rzeczy i ma na celu zwiększenie oficjalnie zarejestrowanych działalności gospodarczych, poprzez ulgi podatkowe i zmniejszenie biurokracji dla sektora prywatnego. Ma to zwiększyć liczbę oficjalnie zarejestrowanych firm prywatnych i wpły-

nać na rozwój gospodarczy, gdyż w przemyśle państwowym produkcja spadła o 2,6%, wartość produkcji sprzedanej zmniejszyła się o 1%, zaś poziom inwestycji zmalał aż o 31%. Zmniejszyła się również o 2,3% liczba miejsc pracy w sektorze państwowym.

Dane makroekonomiczne

PKB wg parytetu siły nabywczej: 237 mld USD (2005)

Realny wzrost PKB: 7,1% (2005)

PKB wg parytetu siły nabywczej na 1 mieszkańca: 7300 USD (2005)

Struktura PKB: rolnictwo 10%, przemysł 59,5%, usługi 30,5% (2005)

Inflacja: 4,7% (2005)

Zatrudnienie: handel 14,6%, rolnictwo 14%, przemysł 13,4%, budownictwo i prace publiczne 10%, inne 16% (2003)

Bezrobocie: 22,5% (2005)

Źródła energii: paliwa kopalne 99,14%, woda 0,86% (1999)

Eksport: 49.59 mld USD (2005)

Import: 22,5 mld USD (2005)

Zadłużenie zewnętrzne: 21.54 mld USD (2005)

Kurs: 71.67 dinarów za dolara (2005)

Obecnie Algieria nie posiada deficytu budżetowego, dzięki wysokim nadwyżkom w wydobyciu ropy naftowej, oraz wysokim cenom tego surowca na światowych rynkach.

2.2 Charakterystyka głównych sektorów gospodarki

Przemysł

Obok przemysłu rafineryjnego, ważna jest także produkcja samochodów osobowych i ciężarowych, maszyn rolniczych, a także przemysł hutniczy (huty żelaza), metalowy, elektromaszynowy, materiałów budowlanych, cementowy, chemiczny, spożywczy (młynarski, olejarski, mleczarski, produkcja konserw mięsnych i owocowo-warzywnych), odzieżowy, włókienniczy. Rozwinięte rzemiosło. Energia pochodzi głównie z elektrowni opalanych ropą i gazem. W 1989 uruchomiono elektrownię jądrową. Eksploatuje się również: rudy żelaza, cynku, ołowiu, miedzi, fosforytów, węgiel kamienny, sól kamienną, gips, rtęć (4. miejsce na świecie w wydobyciu, 347 t, 12,4% w 1997) i uran.

Przemysł rafineryjny

Przemysł rafineryjny jest najważniejszą gałęzią gospodarki algierskiej. W Algierii monopol na wydobycie ropy naftowej i gazu posiada firma państwowa „Sonatrach”, która może zakładać spółki z kapitałem mieszanym z innymi podmiotami zagranicznymi. Wyróżnić należy cztery główne rejony wydobycia: Sahara Wschodnia – zawiera zarówno zasoby ropy i gazu, złoża są eksploatowane, nie wszystkie zasoby są rozpozna-

ne, Sahara Centralna – złoża gazu, jednakże ostatnie wiercenia wskazują również na istnienie złóż ropy, Sahara Zachodnia – ocenia się, że zawiera pokłady gazu, ale zasoby nie są dokładnie rozpoznane, Algieria Północna – dokonano kilku odkryć pól ropo-
nośnych ale o mniejszej wartości, złoża nie są eksploatowane. Algieria jest 3 w Afryce i 12 na świecie krajem pod względem poziomu wydobycia ropy naftowej i gazu. Sieć transportowa „Sonatrachu” oceniana jest na ponad 13 tys. km, w tym 14 ropociągów o długości 5773 km i 11 gazociągów o długości 7419 km, których możliwości transportowe wynoszą ok. 100 mld metrów sześciennych gazu, 12,5 mln ton gazu płynnego i 80 mln ton ropy i kondensatu. Dwa gazociągi łączą Algierię z Europą, jeden poprzez Tunezję z Włochami i drugi poprzez Maroko z Hiszpanią. Najważniejszym ośrodkiem wydobycia ropy naftowej i gazu ziemnego w Algierii jest miasto Hasi Masud, które leży w północnej części Sahary (wilaję Warkala). Połączone jest ono rurociągami z miastami portowymi Arzew, Algier, Beja_a i Skikda nad Morzem Śródziemnym. Rocznie wydobywa się tu ponad 1,8 mld ton tego surowca.

Rolnictwo

Ziemie uprawne zajmują w Algierii blisko 3% powierzchni kraju. W północnej części Algierii sztuczne nawadnianie obejmuje 5% gruntów ornych. Około 1/3 ogółu pól należy do spółdzielni produkcyjnych i gospodarstw państwowych. Od pewnego czasu jednak zagospodarowywane ziemie pustynne przechodzą na własność prywatną. Uprawia się na nich: zboża (pszenicę, jęczmień, owies), ziemniaki, pomidory, cebulę, karczochy, winorośl, arbuzy, figi, daktyle, oliwki, brzoskwinie, rośliny cytrusowe (pomarańcze, mandarynki), palmy daktylowe, tytoń. Często susze i plagi szarańczy powodują zniszczenia upraw. Hodowla (częściowo półkoczownicza): owiec, kóz, bydła, osłów i wielbłądów. Rybołówstwo opiera się głównie na połowie tuńczyków, sardynek, szprotów. Algieria jest jednym z największych producentów korka na świecie. Od lat dziewięćdziesiątych prowadzone są działania na rzecz reaktywacji upraw winorośli i wznowienia produkcji wina, które niegdyś było tradycyjną gałęzią przemysłu w Algierii. Pastwiska natomiast stanowią 13% powierzchni kraju.

Górnictwo

Sektor ten jest zdominowany przez przedsiębiorstwa państwowe. Algieria dysponuje złożami fosforytów, rudami żelaza i innych metali. Zasoby nie są dokładnie zbadane i oszacowane. Dla przyciągnięcia inwestorów zagranicznych i krajowych przyjęto 3 lipca 2001 r. nowe prawo liberalizujące przepisy i wspierające prywatnych inwestorów zainteresowanych eksploatacją surowców mineralnych.

Telekomunikacja

Otwarcie tego sektora dla inwestorów prywatnych nastąpiło w 2001 r. Powołano Urząd Regulacji Poczty i Telekomunikacji (ARPT), którego zadaniem jest m.in. zagwarantowanie lojalnej konkurencji pomiędzy operatorami, nadzór nad przestrzeganiem prawa i kontrola stawek i taryf w dziedzinie telekomunikacyjnej. Algieria posiada ponad 2,6 mln linii telefonicznych, 8 km linii światłowodowych, przewiduje się roczny

przyrost ok. 600 tys. nowych linii telefonicznych dla zaspokojenia potrzeb użytkowników prywatnych. Rynek telefonów komórkowych oceniany jest na ok. 3 mln abonentów i bardzo dynamicznie się rozwija. Aktualnie na rynku działa kilku operatorów prywatnych takich jak Djezzy, sprzedających swoje usługi w tej dziedzinie. Bardzo szybko rozwija się również Internet - wszystkie gazety, większe firmy oraz niektóre instytucje państwowe posiadają strony internetowe. W Algierze powstała błyskawicznie sieć prywatnych kawiarenek internetowych oferujących płatny dostęp do Internetu.

Transport i komunikacja

Komunikacja jest dobrze rozwinięta jedynie na północy kraju. Długość linii kolejowych wynosi 4,8 tys. km, drogowych 104 tys. km, w tym asfaltowych 71,6 tys. Duże znaczenie odgrywa żegluga kabotażowa. Główne porty morskie: Algier, Konstantyna, Annaba, Arzew, Dżidżili, Beja_a, Sakikda. Algieria posiada 5 międzynarodowych lotnisk. Liczne rurociągi i gazociągi (największy Maghreb – Sycylia, prowadzący przez Tunezję, w budowie jest także rurociąg Maghreb – Hiszpania, biegnący przez Maroko).

Turystyka

Turystyka w Algierii nie jest rozwinięta do tego stopnia, co w innych krajach północnej Afryki. Cały czas jest to dość zamknięte na innych państwo. Jednak Algieria ma wiele do zaoferowania dla turystów.

Aktualnie pojawia się coraz większe zainteresowanie turystów Algierią. Sytuacja polityczna sprzyja rozwojowi turystyki, choć swobodne podróżowanie po całym kraju nie jest jeszcze możliwe, ze względu na prawdopodobne ataki fundamentalnych islamistów na niezamieszkanym terenie. Obecnie sieć hoteli i baza turystyczna nie jest jeszcze w pełni przygotowana do przyjmowania gości z zagranicy, w takich warunkach jakie oferują inne kraje Maghrebu. Rząd algierski kładzie aktualnie duży nacisk na modernizację i rozbudowę infrastruktury turystycznej (hotele, centra rozrywkowo-handlowe). Turystyka jako gałąź gospodarki dopiero się kształtuje.

3. Przekształcenia strukturalne, reformy i system własności

3.1 Wdrażanie reform

Algierskie radykalne reformy ekonomiczne, prowadzone są w ścisłej współpracy i pod nadzorem Międzynarodowego Funduszu Walutowego. Przynoszą one widoczne rezultaty w zakresie wzrostu gospodarczego, choć jeszcze nie przekładają się na istotne zmiany strukturalne miejscowej gospodarki. Doprowadziły również do znaczącej stabilizacji gospodarczej, wyrażającej się w szczególności poprawą głównych wskaźników makroekonomicznych. Zredukowano deficyt budżetowy, ustabilizowano kurs walutowy, zgromadzono pokaźne rezerwy dewizowe, które pod koniec 2004 roku wyniosły około 43 mln USD. Algieria odnotowała dzięki tym reformom dodatni bilans

handlu zagranicznego. Obniżone zostały również bankowe stopy procentowe dla kredytów inwestycyjnych oraz osiągnięto znaczny spadek inflacji. Powodzeniu reform sprzyja stabilizacja polityczna w kraju.

3.2 Prywatyzacja

Program prywatyzacji obejmuje obecnie 1200 przedsiębiorstw publicznych i oferuje inwestorom zagranicznym bardzo poważne i szerokie możliwości dla prowadzenia działalności gospodarczej. Z prywatyzacji jest wykluczony koncern petrochemiczny Sonatrach, którego udział w kontraktach zawieranych na poszukiwanie i wydobycie węglowodorów wzrósł z 30% do 51%. Ponadto nałożono na Sonatrach obowiązek uczestnictwa w każdym kontrakcie dotyczącym wydobycia i eksploatacji ropy oraz gazu ziemnego. Wyjaśniając motywy, które skłoniły władze w Algierze do przyjęcia powyższego rozwiązania, algierski minister Energii i Górnictwa, Chakib Khelil stwierdził, że zamiarem państwa jest wzmocnienie udziału Sonatrachu w eksploatacji krajowych zasobów węglowodorów. Ponadto przyjęcie formuły podziału produkcji w wysokości 51/49%, umożliwi Algierii uzyskanie znacznie większych dywidend w sytuacji oferowania partnerom zagranicznym mniejszościowego pakietu udziałowego. Rząd algierski wycofał również z prywatyzacji koleje państwowe.

Algieria jest gotowa powierzyć inwestorom zarządzanie lotnisk, portów, sieci hoteli oraz dystrybucji wody.

Zostało utworzonych lub zmodernizowanych w krótkim okresie czasu ponad 300 tys. małych i średnich przedsiębiorstw, na których wyroby jest duże zapotrzebowanie na rynku wewnętrznym.

4. System finansowy

4.1 System bankowy

System bankowy jest archaiczny – jego szybka reforma stanowi od lat jeden z priorytetów polityki ekonomicznej władz algierskich.

Najbardziej polecane polskim przedsiębiorstwom przy prowadzeniu działalności gospodarczej w Algierii jest korzystanie z przedstawicielstw renomowanych banków zachodnich (jak na przykład Citibank, Société Générale, BNP, Natexis, banków z kapitałem arabskim Krajów Bliskiego Wschodu).

4.2 Zadłużenie zewnętrzne Algierii

Zadłużenie zewnętrzne Algierii wyniosło w 2005 roku 21.54 mld USD. Jest to prawie wyłącznie zadłużenie publiczne średnioterminowe i długoterminowe. Jednak dzięki reformom gospodarki i korzystnej umowie w 1995 roku z Klubem Paryskim w sprawie spłaty zadłużenia i dobrej sytuacji na rynku paliw, stan gospodarki Algierii bardzo się poprawił. Rząd próbuje zdywersyfikować gospodarkę, przyciągając zagraniczne

i lokalne inwestycje poza sektorem energetycznym. W ciągu ostatnich kilku lat nie odnotowano ze strony Algierii zaległości płatniczych.

4.3 Wymienialność waluty

Podczas pobytu walutę można wymieniać jedynie w banku państwowym. Poważnym utrudnieniem jest brak kantorów, gdyż handel walutami jest w Algierii zabroniony.

5. System podatkowy w Algierii

5.1 Opłaty występujące przy imporcie towarów

- cło ad valorem (aktualne stawki: podwyższona w wysokości 30%, pośrednia 15%, zredukowana 5%, zwolnienie z cła stawka 0%),
- opłata od obrotu alkoholem,
- opłata gwarancyjna od złota, platyny, srebra i wyrobów z nich,
- opłata specyficzna (jednostkowa) od baterii, odbiorników radiowych i telewizyjnych, anten i urządzeń do odbioru telewizji satelitarnej.

5.2 Podatki

- VAT (aktualne stawki: podwyższona w wysokości 17%, zredukowana 7%, zerowa),
- wewnętrzny podatek konsumpcyjny na wyroby alkoholowe i niektóre towary, jak na przykład banany,
- podatek od uboju zwierząt w wysokości 5 DZD za 1 kg,
- podatek od sprzedaży zbóż i warzyw suszonych w wysokości 15 DZD za 1 kwintal,
- domiar podatkowy od wyrobów tytoniowych.

Dodatkowe podatki

- podatek od dochodu globalnego,
- podatek od zysków spółek,
- podatek od działalności zawodowej,
- opłata ryczałtowa,
- podatek z tytułu mienia odziedziczonego,
- należności i podatek od wyników działalności w zakresie poszukiwań, badań, eksploatacji i transportu węglowodorów przewodami.

5.3 Należności

- opłata z tytułu formalności celnych dokonanych przez Główną Dyрекcję Ceł Algierii, w wysokości 200 DZD od jednej deklaracji importowej,

- opłata za korzystanie z celnego systemu informatycznego Głównej Dyrekcji Ciel Algierii w wysokości 5 DZD za jedną minutę pracy systemu,
- opłaty za korzystanie z infrastruktury drogowej.

6. Zakładanie działalności gospodarczej w Algierii

6.1 Podstawy prawne

Najbardziej rozpowszechnionym sposobem stałej bezpośredniej obecności firm zagranicznych w Algierii, których działalność w szczególności koncentruje się na eksporcie towarów na rynek algierski, pozostaje otwarcie tak zwanego biura łączności technicznej. Wynika to między innymi z uproszczonego systemu podatkowego mającego zastosowanie do tego typu struktury.

O zezwolenie na jego utworzenie występuje się do tutejszego ministerstwa handlu (Ministère du Commerce – www.mincommerce.gov.dz).

Przedsiębiorstwa zagraniczne mają także możliwość utworzenia filii, biura handlowego lub każdej innej zwyczajowej i dopuszczalnej prawem, formy swojego przedstawicielstwa.

Zagraniczna firma handlowa mająca swoją siedzibę za granicą, dokonująca otwarcia swojego przedstawicielstwa w Algierii, zobowiązana jest do, między innymi, zarejestrowania się w miejscowym Krajowym Centrum Rejestru Handlowego CNRC Centre National du Registre du Commerce <http://www.cnrc.org.dz>.

Każdorazowa decyzja związana z wejściem na rynek algierski w postaci ustanowienia swojego przedstawicielstwa, niezależnie od celu jego utworzenia i formy, wymaga wcześniej dokładnego rozeznania aktualnych przepisów i wymogów, w szczególności podatkowych (Direction Générale des Impôts – Generalna Dyrekcja Podatków www.impots-dz.org).

Wynika to z faktu, że pomimo postępującej stabilizacji, regulacje podatkowe odnoszące się do firm zagranicznych chcących działać na rynku algierskim, na przykład przy realizacji usług wykonawczych czy montażowo-serwisowych, podlegają częstym zmianom i modyfikacjom w kierunku ich dostosowania do wymogów międzynarodowych i uczynienia bardziej atrakcyjnymi dla przyciągnięcia jak największej liczby inwestorów zagranicznych. Mogą też być odmienne, przykładowo, w zależności od: miejsca i charakteru inwestycji, wartości kontraktu, czasu trwania przewidzianych kontraktem prac, liczby personelu zagranicznego, itd.

Nowy kodeks inwestycyjny

Kodeks ten oferuje potencjalnym inwestorom bardzo korzystne warunki dla prowadzenia działalności gospodarczej. Kodeks jest dokumentem „żywym” i jego wdrażanie w życie jest przedmiotem stałych analiz i prac mających na celu jego ciągłe doskonalenie.

Już w najbliższym czasie szereg zmian korzystnych dla inwestorów zostanie wprowadzonych w życie. Dotyczyć one będą ułatwień fiskalnych i transferu zysków. Algieria dzięki znakomitej sytuacji finansowej państwa dysponuje w chwili obecnej bardzo dużą rezerwą dewizową, która służy dla realizacji planu rozwoju gospodarczo-społecznego. Zapraszając inwestorów zagranicznych do udziału w przedsięwzięciach na rynku algijskim, państwo algijskie gwarantuje swój częściowy udział i pomoc w ich realizacji. Więcej aktualnych informacji można uzyskać na stronie Ministère du Commerce – www.mincommerce.gov.dz) i na stronie Narodowej Agencji Rozwoju Inwestycji – (Agence Nationale de Développement de l'Investissement www.andi.dz).

6.2 Warunki dla inwestorów zagranicznych w Algierii

Zmiany jakie zaszły w algijskim ustawodawstwie dotyczącym inwestycji krajowych, a w szczególności zagranicznych, czynią Algierię najbardziej atrakcyjnym państwem regionu śródziemnomorskiego dla inwestorów zagranicznych.

Za tworzeniem własnych firm w Algierii lub udziałem w działalności przedsiębiorstw algijskich przemawiają następujące względy:

- posiadanie przez państwo dobrze przygotowanej zawodowo i relatywnie taniej siły roboczej,
- istotne przedsięwzięcia, jak program rozwoju Południa Algierii czy Wysokiego Płaskowyżu, na realizację których zarezerwowano w budżecie państwa 30 mld USD,
- zmiany dokonane w przepisach dot. zamówień publicznych, które uczyniły je przejrzystymi i łatwymi w stosowaniu.

6.3 Ulgi dla inwestorów zagranicznych

Szczególnie korzystne dla firm zagranicznych jest utworzenie swojego przedstawicielstwa (w formie spółek osobowych lub kapitałowych) dla realizacji konkretnej inwestycji w ramach obowiązujących przepisów ustawy o inwestycjach.

W jej ramach przewidziane są szczególne przywileje, ulgi oraz ułatwienia celno-podatkowo-administracyjne. Szczegółowe informacje na stronie Narodowej Agencji Rozwoju Inwestycji – (Agence Nationale de Développement de l'Investissement www.andi.dz).

7. Handel zagraniczny i polityka handlowa

7.1 Procedura celna

Czas dokonania odprawy celnej wynosi zwykle od 5 do 10 dni.

Importer ma 21 dni na załatwienie wymaganych formalności celnych licząc od dnia zarejestrowania dokumentu, zezwalającego na wyładunek lub obrót towarem. Po tym okresie następuje zmiana procedury celnej i importowany towar zostaje złożony w depozyt celny, którego maksymalny czas trwania nie może przekroczyć 4 miesięcy. Po tym terminie towar sprzedawany jest na otwartym przetargu publicznym.

W wypadku sporu z władzami celnymi, wszelkie odwołania należy kierować do okręgowego inspektora celnego właściwego dla punktu wprowadzenia towaru w algierski obszar celny.

7.2 Stawki celne

Najniższe stawki celne i podatku VAT obowiązują w stosunku do towarów uznanych za strategiczne dla Państwa (głównie: artykuły – w tym żywnościowe służące zaspokojeniu podstawowych potrzeb społecznych; surowce i półprodukty dla przemysłu, towary nie produkowane w kraju lub w niewystarczających ilościach).

Podwyższone stawki celne przede wszystkim wobec towarów, których import ma stanowić uzupełnienie podaży krajowej gospodarki.

Najwyższe stawki celne odnoszą się do artykułów uznawanych za mogące stanowić zagrożenie dla produkcji krajowej, używek i towarów tak zwanych luksusowych.

Nie podlegają granicznym opłatom importowym, między innymi, sprowadzane z zagranicy:

- towary na potrzeby algierskich resortów obrony narodowej i spraw wewnętrznych,
- towary dla algierskiego sektora ropy i gazu,
- towary w ramach realizowanych projektów inwestycyjnych,
- prezerwatywy.

Całkowity zakaz importu obejmuje między innymi: towary wojskowe i policyjne (broń, amunicja itp.) oraz narkotyki.

7.3 Redukcja ceł pochodzenia wspólnotowego do Algierii

Z dniem 01 września 2005 r. nastąpiło całkowite zniesienie wszelkich ceł i innych opłat o cechach cła na towary z Unii Europejskiej. Lista obejmuje 2.162 pozycje towarowe algierskiej taryfy celnej, z czego 2.076 pozycji stanowią towary przemysłowe (określone w Załączniku 2 Umowy), a 86 produkty rolne (określone w Protokołach 2,4,5 Umowy).

W przypadku pozostałych produktów rolnych, obejmujących 166 pozycji taryfowych redukcje są częściowe i/lub wprowadzono system kontyngentów.

Tak więc natychmiastowe koncesje objęły 2.328 pozycji taryfowych z łącznej liczby 6.069 pozycji towarowych zawartych w algierskiej taryfie celnej, co stanowi 38%.

Są to głównie surowce i półprodukty nie wytwarzane w Algierii, w stosunku do których obowiązują bardzo niskie opłaty importowe.

Produkty rybne pochodzenia wspólnotowego wymienione w Protokole 4 Umowy (87 pozycji taryfowych) podlegają częściowej (w wysokości 25%) lub całkowitej redukcji ceł w eksporcie do Algierii.

Dla przetworzonych produktów rolniczych pochodzenia wspólnotowego (50 pozycji taryfowych) Algieria przyznała koncesje polegające na redukcjach taryfowych w wysokości od 20 do 100% cła i/lub ustanowieniu kontyngentów.

Dla produktów rolnych pochodzenia wspólnotowego wymienionych w Protokole 2 Umowy, celne opłaty w imporcie do Algierii są zredukowane od 20 do 100%, jednakże w granicach ustanowionych kontyngentów.

Ta zasada dotyczy 115 pozycji taryfowych.

W przypadku pozostałych towarów rolnych (łącznie 679 pozycje taryfowe) nie figurujących w Protokołach 2, 4 i 5 przyznanie koncesji zostało odroczone.

W okresie 5 lat od wejścia w życie Umowy, Unia Europejska i Algieria dokonają, w ramach powołanej wspólnie Rady stowarzyszenia, analizy sytuacji w odniesieniu do każdej z tych pozycji taryfowych w celu renegocjacji jej postanowień dla dalszej liberalizacji warunków dwustronnej wymiany handlowej.

Szczegółowe informacje na temat ceł pochodzenia wspólnotowego można uzyskać na stronie internetowej delegatury Komisji Europejskiej w Algierii www.deldza.eu.int.

7.4 Dokumenty i wymogi specjalne wymagane przy imporcie do Algierii

- Zezwolenie algierskiego Ministerstwa Zdrowia, Ludności i Reformy Szpitalnictwa – Ministère de la Santé, de la Population et de la Reforme Hospitalière www.sante.dz
- Zezwolenie algierskiego Ministerstwa Poczty i Łączności – Ministère des Postes et des Télécommunications www.postelecom.dz
- Wstępne zezwolenie algierskich służb weterynaryjnych i graniczna kontrola sanitarna, Ministère de l'Agriculture et du Développement Rural – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Sous-Direction de Contrôle Sanitaire www.minagri.dz
- Zezwolenie algierskich służb metrologicznych – Office National de Métrologie Légale Krajowy Urząd Metrologii Prawnej www.onml.dz

- Zezwolenie algierskich resortów obrony narodowej i spraw wewnętrznych (broń, uzbrojenie, amunicja),
- Wstępne zezwolenie algierskiego urzędu górniczego Ministère de l'Énergie et des Mines – Ministerstwo Energii i Górnictwa www.mem-algeria.org
- Zezwolenie służb kontroli jakości towarów Centre Algérien du Contrôle de la Qualité et de l'Emballage – Algierski Ośrodek Kontroli, Jakości i Opakowań www.cacqe.org
- Certyfikat sanitarny wystawiony przez odpowiednie służby kraju pochodzenia importowanego towaru
- Świadectwo czystości rasowej Herd Book.

Importowane towary, a w szczególności artykuły spożywcze, muszą zawierać na opakowaniu opis w języku arabskim (i ewentualnie w języku francuskim) z następującymi informacjami: skład produktu, ilość, zastosowanie, dane dostawcy i importera (www.cacqe.org Centre Algérien du Contrôle de la Qualité et de l'Emballage – Algierski Ośrodek Kontroli, Jakości i Opakowań).

7.5 System certyfikacji

Władze celne żądają okazania przez importera certyfikatu jakości/zgodności, jak również każdego innego stosownego dokumentu dostarczonego przez eksportera stwierdzającego zgodność produktu z normami lub przepisami szczególnymi ich dotyczącymi.

Wysokość obowiązujących stawek celnych, opłat i podatków oraz wymagane zezwolenia i certyfikaty – (Direction Générale des Douanes – Główna Dyrekcja Cef www.douane.gov.dz).

Świadectwo zgodności

Dla kontroli jakości oraz zgodności z obowiązującymi krajowymi normami i/lub przepisami szczególnymi, importowane towary, które przeznaczone są do konsumpcji i użycia, mają związek z bezpieczeństwem, zdrowiem i środowiskiem, muszą posiadać świadectwo zgodności wystawione przez upoważnione instytucje kraju pochodzenia, które są uznawane przez algierski Institut National de Normalisation – Narodowy Instytut Normalizacji www.ianor.org.

Towary niespełniające powyższego wymogu, nie są dopuszczane na terytorium Algierii.

Kontrola zgodności importowanych towarów dokonywana jest w granicznym punkcie odprawy celnej, przed ich ocleniem, przez właściwe służby:

- Institut National de Normalisation – Narodowy Instytut Normalizacji www.ianor.org
- Institut National Algérien de la Propriété Industrielle – Algierski Instytut Narodowy Własności Przemysłowej www.inapi.org
- Centre Algérien du Contrôle de la Qualité et de l’Emballage – Algierski Ośrodek Kontroli, Jakości i Opakowań www.cacqg.org
- Ministère de l’Agriculture et du Développement Rural – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Sous-Direction de Contrôle Sanitaire www.minagri.dz
- Office National de Métrologie Légale Krajowy Urząd Metrologii Prawnej www.onml.dz

7.6 Obroty handlowe Algierii

Zmiany w bilansie handlowym Algierii (wartość w mln USD)

Rok	2004	2005	zmiana %
Import	18 308	20 044	9,48
Eksport	32 083	44 395	38,38
Bilans handlowy	13 775	24 351	–
Współczynnik eksport / import	175	221	–

Dane Głównej Dyrekcji Cei Algierii

Import Algierii – struktura towarowa (Wartość w mln)

Grupy towarowe	2004		2005		Zmiana
	USD	Udział %	USD	Udział %	%
Żywność	3 597	19,65	3 570	17,81	-0,75
Energia i paliwa	173	0,94	193	0,96	+11,56
Surowce	784	4,28	732	3,65	-6,63
Półprodukty	3 645	19,91	3 981	19,86	+9,22
Środki produkcji rolnicze	173	0,94	186	0,93	+7,51
Przemysłowe środki produkcji	7 139	38,99	8 333	41,57	+16,73
Dobra konsumpcyjne trwałego użytku	2 797	15,28	3 049	15,21	+9,01
Ogółem	18 308	100,00	20 044	100,00	+9,48

Dane Głównej Dyrekcji Cef Algierii

Handel gazem

Algieria w ciągu ostatnich 20 lat sześciokrotnie zwiększyła produkcję gazu (obecnie wynosi około 82 biliony m³ rocznie), stając się pierwszym w Afryce oraz piątym na świecie producentem tego surowca. W latach 1992-2002 podwoiły się również dostawy algierskiego gazu na rynki UE. W 2004 r. Algieria dostarczyła około 23% (52,6 bilionów m³) tego surowca do państw Unii, stając się trzecim eksporterem gazu do UE. Algierski gaz, rurociągami (około 33,8 biliona m³) lub w formie skroplonej (około 18,8 biliona m³), importowały przede wszystkim Włochy (7 biliona m³, czyli 37,8% swego zużycia gazu), Hiszpania (14,1 biliona m³, czyli 57,4%), Francja (6,72 biliona m³, czyli 21,8%), Belgia (2,85 biliona m³, czyli 19,1%), Portugalia (2,25 biliona m³, czyli 82%) i Grecja (0,55 biliona m³, czyli 24,2%). Gaz z Algierii dostarczany jest do UE dwoma gazociągami – przez Tunezję i Sycylię do Włoch z odgałęzieniem do Słowenii, którym tłoczy się rocznie prawie 25 bilionów m³ gazu oraz przez Maroko do Hiszpanii (MEG), którą tłoczy się rocznie około 10 bilionów m³. Trwają prace nad bezpośrednim połączeniem między Algierią i Hiszpanią.

8. Dotychczasowa współpraca Polski i Algierii

8.1 Współpraca gospodarcza Polski i Algierii

Polsko-algierską wymianę handlową od kilku lat charakteryzują korzystne tendencje, to jest relatywnie wysoki, rosnący z roku na rok wolumen polskiego eksportu i dodatnie saldo dla Polski.

Czyni to z Algierii czołowego partnera handlowego, zarówno wśród wszystkich państw na kontynencie afrykańskim, jak i krajów arabskich (i to niezależnie od faktu, że duża część polskich towarów trafia na rynek algierski przez pośredników z krajów zachodnich).

Istnieją duże możliwości poważnego zwiększenia obrotów. Na przeszkodzie stoi niewystarczająca aktywność w promowaniu, inicjowaniu i prowadzeniu bezpośrednich kontaktów z rynkiem algierskim – w porównaniu z obecnymi od lat w Algierii krajami starej Unii Europejskiej, państwami OECD, Chinami oraz naszymi najbliższymi sąsiadami, jak Rosja, Czechy, Ukraina, Białoruś.

Według danych statystycznych tutejszej Głównej Dyrekcji Ceł, polsko-algierskie obroty handlu zagranicznego w 2005 r. osiągnęły wielkość 166,652 mln USD (co stanowi wzrost o 67% w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego) i praktycznie w całości, był to polski eksport do Algierii.

Jego wartość wyniosła aż 166,575 mln USD (wzrost o 66%), podczas gdy algierski import zamknął się symboliczną kwotą w wysokości 91 tys. USD (spadek z 2,319 mln USD).

W strukturze towarowej polskiego eksportu na rynek algierski według grup towarowych w dalszym ciągu przeważają żywność i artykuły żywnościowe – wartość 90,713 mln USD (wzrost o 34%).

Następne pozycje zajmują: przemysłowe maszyny i urządzenia 26,229 mln USD (wzrost o 102%), półprodukty 23,144 mln USD (wobec 25,177 mln USD w roku 2004), paliwa i smary 18,771 mln USD (radykalny wzrost w porównaniu z 2004 r., kiedy ich eksport wyniósł symboliczną kwotę 5 tys. USD), artykuły konsumpcyjne 7,708 mln USD (wzrost o 110%). W układzie asortymentowym nadal w polskim eksporcie dominuje mleko w proszku, ale już tylko na poziomie 37%.

Zdecydowanie wzrosła sprzedaż zbóż, prętów i stali zbrojeniowej, koksu (znaczący eksport po latach przerwy), opakowań szklanych, opon, artykułów i osprzętu elektrycznego.

Zmiana strukturalna naszego eksportu czyni go mniej wrażliwym na wahania koniunktury rynkowej i jest dobrym prognostykiem do rozwijania współpracy pomiędzy naszymi krajami w przyszłości.

Obroty Handlu Zagranicznego (Ogółem) pomiędzy Polską a Algierią
(w tys. USD)

	Rok		Ewolucja Rok poprzedzający	Rok	Ewolucja Rok poprzedzający
	2003	2004	= 100%	2005	= 100%
EKSPORT	84 569	109 828	29,87	166 575	51,67
IMPORT	401	2 319	478,30	91	-96,08
SALDO BILANSU HANDLOWEGO	84 168	107 509	27,73	166 484	54,86

Dane Głównej Dyrekcji Ceł Algierii

Struktura towarowa obrotów handlu zagranicznego między Polską a Algierią
(w USD)

Grupa towarowa	Eksport		Import		Bilans handlowy	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Żywność	67 914 625	90 712 688	0	67 541	67 914 625	90 645 127
Energia i paliwa	5 297	18 770 317	0	4 530	5297	18 765 787
Surowce	10 043	10 850	1 472 870	0	-1 462 827	10 850
Półprodukty	25 176 745	23 143 616	845 993	4 891	24 330 752	23 138 725
Rolnicze środki produkcji	7 770	129	0	0	7 770	129
Przemysłowe środki produkcji	13 013 789	26 228 733	0	13 578	13 013 789	26 215 155
Dobra konsumpcyjne trwałego użytku	3 699 529	7 708 392	0	0	3 699 529	7 708 392
Ogółem	109 827 797	166 574 704	2 318 863	90 539	107 508 934	166 484 165

Dane Głównej Dyrekcji Ceł Algierii

8.2 Import z Algierii do Polski

W 2003 roku nastąpił znaczny spadek, o prawie 50%, algierskiego eksportu do Polski i wyniósł 2,6 mln USD. Ponad 58% tego stanowiły produkty mineralne (ropa naftowa i fosforyty) i ok. 37% wyroby z metalu. Tak niska wartość algierskiego eksportu wynika z faktu, że nie jesteśmy obecni na tutejszym rynku w sektorze nośników energii. Tymczasem aż 98% całego eksportu Algierii w 2003 roku, to sprzedaż ropy i gazu ziemnego (23,172 mld USD). Główną pozycją polskiego importu pozostają fosforany wapnia, cynk nieobrobiony, wyroby walcowane, metale ziem rzadkich.

W 2003 roku wznowiono import z Algierii fosforanów (za ok. 341 tys. USD). Oznacza to, że surowiec algierski zaczyna być konkurencyjny wobec fosforanów marokańskich i tunezyjskich. Nową pozycją w imporcie z Algierii są dywany i pokrycia podłogowe (o wartości przekraczającej 50 tys. USD).

Polski import z Algierii w 2003 roku według towarów

Towar	Wartość (USD)	Udział w imporcie ogółem (%)
Fosfaty wapnia naturalne, fosfaty aluminowo-wapniowe	341.002	85,04
Pozostałe dywany i inne włókiennicze pokrycia podłogowe igłowe, nawet konfekcjonowane	56.363	14,06
Oleje ropy naftowej i oleje otrzymane z minerałów bitumicznych (benzyna lotnicza)	2.256	0,56
Inne towary	1.379	0,34
Ogółem	401.000	100,00

Dane Głównej Dyrekcji Cef Algierii

8.3 Eksport z Polski do Algierii

Najważniejszą pozycją taryfową w eksporcie polskim pozostaje mleko w proszku odtuszczone i o zawartości tłuszczu powyżej 1,5%. Odnotowany spadek eksportu tego towaru wynikał z panującej w 2003 roku suszy w Polsce i obniżenia produkcji mleka.

Kilka firm polskich miało kłopoty z wywiązaniem się z podpisanych kontraktów. Nadal ok. 60% tego eksportu realizowana jest za pośrednictwem holenderskich, belgijskich i francuskich firm, co znacznie obniża jego opłacalność dla polskich dostawców.

Pomimo większego zróżnicowania eksportu, dominacja mleka w proszku w wymianie handlowej powoduje dużą wrażliwość na wszelkie zmiany koniunktury. Przeszkodą formalną okazało się też wprowadzenie przez Agencję Rynku Rolnego dodatkowego wymogu poświadczania dokumentów, stwierdzających wejście towaru na algierski obszar celny. Procedura ta angażuje wielu uczestników obrotu towarowego opóźnia

wypłatę subwencji dla eksporterów i producentów mleka w proszku. Dbając zatem o umacnianie polskiej pozycji w eksporcie mleka należy kontynuować działania zmierzające do większego zróżnicowania polskiej oferty eksportowej na rynek algierski i uproszczenia procedur.

W 2004 roku zdecydowanie wzrosła wartość eksportu innych towarów, które zrównoważyły spadek dostaw mleka. Zwiększył się eksport pszenicy i mieszanek zbożowych, maszyn i urządzeń rolniczych, maszyn i pojazdów budowlanych, opakowań szklanych, opon i dętek gumowych, maszynek do golenia i preparatów do pielęgnacji skóry, kątowników, kształtowników i profili (stalowych i z żeliwa), elementów do pieców przemysłowych i laboratoryjnych. Z 33 do 39 wzrosła liczba pozycji asortymentowych, których wartość eksportowa wyniosła ponad 100 000 USD i to pomimo zmniejszenia eksportu ogółem.

Struktura towarowa polskiego eksportu do Algierii w 2005 roku

jednostka: USD

Towar	Wartość	Struktura %
Mleko w proszku, w granulkach lub w innej postaci, o zawartości tłuszczu w masie nie przekraczającej 1,5%	48 537 871	29,14
Koks i półkoks z węgla, węgla brunatnego lub torfu, nawet scalony	18 747 856	11,25
Pszenica i mieszanka żyta z pszenicą (meslin) – pszenica durum	18 588 377	11,16
Pozostałe części samolotów lub śmigłowców (poza śmigłami, podwoziami, etc.)	13 597 959	8,16
Mleko w proszku, w granulkach lub w innej postaci, o zawartości tłuszczu w masie powyżej 1,5%	11 918 700	7,16
Kątowniki, kształtowniki i profile ze stali niestopowej – profile „I”, posiadające wysokość 80 mm lub więcej	8 832 733	5,30
Ziarno pszenicy i mieszanki żyta z pszenicą (meslin), inne niż materiał siewny	7 778 825	4,67
Pozostałe balony, butle stoje, ampułki i inne pojemniki ze szkła w rodzaju używanych do transportu lub pakowania towarów	4 946 245	2,97
Profile „H” nieobrobione więcej niż walcowanie na gorąco, ciągnięcie lub wyciskanie o wysokości 80 mm i więcej	3 317 543	1,99
Ser topiony inny niż tarty lub proszkowany	2 173 831	1,31
Pozostałe pojazdy wyposażone w silniki tłokowe zewnętrznego spalania o zapłonie samoczynnym, o pojemności skokowej przekraczającej 1500 cm ³ lecz nieprzekraczającej 2.500 cm ³	1 973 592	1,18
Brzytwy i maszyny do golenia	1 735 957	1,04
Części kotłów wytwarzających parę wodną lub inne pary (z wyjątkiem kotłów centralnego ogrzewania do gorącej wody)	1 566 498	0,94
Profile „I” nieobrobione więcej niż walcowanie na gorąco, ciągnięcie lub wyciskanie, o wysokości poniżej 80 mm	1 347 455	0,81
Tablice, panele, konsole, pulpity, szafy i inne układy wspornikowe służące do elektrycznego sterowania lub rozdziału energii elektrycznej na napięcia przekraczające 1000 V	1 199 325	0,72
Pozostałe spycharki czołowe i skośne inne niż gąsienicowe	1 109 237	0,67
Pozostałe części nadające się wyłącznie lub głównie do aparatury z pozycji 8525 do 8528	1 084 847	0,65
Balony, butle, butelki, stoje, ampułki, butelki i inne pojemniki ze szkła matowego	1 000 631	0,60
Nowe opony pneumatyczne z kauczuku wulkanizowanego w rodzaju stosowanych w samochodach osobowych, o masie 15 kg lub mniejszej	933 001	0,56
Pozostałe pojazdy samochodowe do transportu towarowego, o ładowności nieprzekraczającej 2,5 tony	835 896	0,50
Inne towary	15 348 325	9,22
Ogółem	166 574 704	100,00

Dane Głównej Dyrekcji Ceł Algierii

8.4 Nisze rynkowe w Algierii

Rozwój polsko-algierskich stosunków gospodarczych jest uzależniony przede wszystkim od powodzenia algierskich reform ekonomicznych, zmierzających do sanacji gospodarki kraju. W ostatnich kilku latach nastąpiło wyraźne ożywienie kontaktów w stosunkach polsko-algierskich w sferze gospodarczej. Przedstawiciele Ministerstwa Finansów dokonali w Algierze uzgodnień w sprawie restrukturyzacji zadłużenia Algierii wobec Polski, podpisana została również umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania oraz porozumienie o współpracy między Krajową Izbą Gospodarczą a algierską Izbą Przemysłowo-Handlową.

Zapotrzebowanie rynku

Szansą na zwiększenie naszego eksportu może być sprzedaż takich towarów jak:

- materiały i maszyny budowlane,
- leki oraz komponenty i półprodukty do ich wytwarzania; maszyny dla przemysłu farmaceutycznego,
- maszyny i urządzenia dla rolnictwa,
- sprzęt gospodarstwa domowego (w tym generatory do sprzętu AGD),
- szkło budowlane i gospodarcze,
- statki i kutry,
- przewody wysokiego napięcia do wszystkich typów samochodów,
- rury,
- art. spożywcze.

Istnieją też możliwości współpracy (w tym na zasadach joint venture) w zakresie: systemów transportowych, środków higieny, linii technologicznych do produkcji urządzeń szklarskich, wiązek przewodów wysokiego napięcia do wszystkich typów samochodów, ścian przesuwnych i fasad oraz w takich dziedzinach jak:

- inwestycje w sektorze ropy naftowej i gazu,
- gospodarka wodna-usługi hydrotechniczne i budowlane,
- ochrona środowiska-dostawy i instalacje specjalistycznych urządzeń,
- infrastruktura transportowa (drogi, autostrady, mosty itp.) oraz budownictwo mieszkaniowe.

W kwietniu 2005 r. Ministerstwo Kultury RP podpisało uzgodnienia techniczne i finansowe w sprawie renowacji cytadeli. Umowa obejmująca pierwszy etap renowacji opiewa na kwotę 5 mln USD. Wartość całości prac określa się na ca 40 mln USD.

W latach 2005-2009 Algieria przewiduje 55 mld USD na program wsparcia ekonomicznego (w tym budowa: 1 mln mieszkań, 1200 km autostrad, szkół i teatrów, szpitali, zapór wodnych i oczyszczalni ścieków). Polskie przedsiębiorstwa mają szanse zabiegać o udział w realizacji szeregu z ww. projektów.

8.5 Umowy polsko-algierskie

Umowa o restrukturyzacji zadłużenia

Umowę podpisano w Algierze 31 stycznia 2000 roku. Strona algierska spłaca zgodnie z kalendarzem spłat – do spłacenia pozostało niewiele ponad 15 mln USD kapitału i około 2.5 mln USD odsetek.

Umowa o zniesieniu podwójnego opodatkowania

Umowa paraflowana została 31 stycznia 2000 roku. Jest to bardzo istotna umowa ze względu na duży wzrost zainteresowania rynkiem algierskim w Polsce. Obowiązuje od początku 2005 roku.

Według konwencji między rządami obu krajów z dnia 7 stycznia 2004 roku ustawodawstwo algierskie zezwala na transfer całości wynagrodzenia za granicę w dewizach, po opłaceniu wymaganych tutaj podatków związanych z prowadzoną działalnością.

Umowa o transporcie morskim

Umowa została paraflowana w Algierze 17 stycznia 2001 roku. Aktualnie uzgodnienia międzyresortowe zostały zakończone i umowa jest przygotowywana do podpisu.

Umowa ta wchodzi do pakietu umów dwustronnych, których dostosowanie do prawa unijnego jest zobowiązaniem polskiego rządu.

8.6 Perspektywy dalszej współpracy

Algieria nie jest zainteresowana współpracą sprowadzającą się wyłącznie do wymiany towarowej, a zwłaszcza importu towarów na swój rynek. Jej oczekiwania to rozwój obustronnie korzystnego partnerstwa, inwestycje, zaangażowanie kapitałowe, powiązania kooperacyjne.

Realne szanse na zwiększenie polskiego eksportu istnieją w zakresie sprzedaży towarów ważnych dla gospodarki algierskiej, w tym: materiałów budowlanych, węgla, leków oraz komponentów i półproduktów do ich wytwarzania, w dziedzinie gospodarki wodnej – usługi hydrotechniczne i budowlane, ochrony środowiska – dostawy i instalacja specjalistycznych urządzeń, w zakresie wybranych inwestycji i dostaw w sektorze ropy naftowej i gazu, w przemyśle petrochemicznym i górnictwie, w sektorze transportowym i budowlanym, gospodarce morskiej – w zakresie dostaw statków, kutrów dla rybołówstwa, a także maszyn i urządzeń dla rolnictwa, sprzętu gospodarstwa domowego, szkła gospodarczego.

Objęcie Polski instrumentami preferencji handlowych, wynikającymi z akcesji do UE powinno w istotny sposób wpłynąć na ułatwienie w dostępie do rynku. W związku z liberalnymi reformami gospodarczymi w Algierii, otwiera się możliwość powrotu przedsiębiorców polskich na rynek algierski w zakresie realizacji projektów infrastrukturalnych (głównie budowlanych).

Analiza danych statystycznych o strukturze towarowej algierskiego importu ogółem oraz eksportu Polski na rynek algierski pokazuje komplementarność polskiej oferty eksportowej i potrzeb Algierii.

Chłonność i zapotrzebowanie rynku algierskiego na różnorodne towary, technologie, usługi i inwestycje jest bardzo duże. Wynikają one z ograniczonej podaży produkcji krajowej lub jej braku (surowce, półprodukty, części zamienne, maszyny i urządzenia, dobra konsumpcyjne), niedostatecznej infrastruktury praktycznie w każdym obszarze (zwłaszcza transportowej, mieszkaniowej, przemysłowej, socjalnej i usługowej). Wyroby algierskie charakteryzują się słabą jakością i niskim poziomem zaawansowania technologicznego, wynikającym z niskich nakładów inwestycyjnych oraz braku modernizacji przestarzałego parku maszynowego, szczególnie w przedsiębiorstwach państwowych.

8.7 Czynniki ograniczające współpracę:

Rynek algierski jest specyficzny i trudny, ale zarazem chłonny, atrakcyjny i perspektywiczny. Najlepszym tego potwierdzeniem może być wyjątkowe zainteresowanie okazywane Algierii, w szczególności przez najbardziej rozwinięte gospodarczo kraje świata i ich firmy, które prowadzą na nim ostrą i bezpardonową walkę konkurencyjną. Są one jednak do niej dobrze przygotowane i znają tutejsze specyficzne realia, niejednokrotnie wymagające także stosowania różnych niekonwencjonalnych środków i znacznych nakładów finansowych.

Do czynników ograniczających współpracę należą: odmienność obyczajowa i kulturowa, rozbudowana biurokracja oraz duży wpływ państwa w sferze gospodarczej, czego przykładem jest obowiązkowy system zamówień towarów i usług z importu przez algierski sektor państwowy w drodze organizowania przetargów.

8.8 Targi i wystawy

<i>Nazwa targów</i>	<i>Kraj</i>	<i>Miejsce</i>	<i>Termin</i>	<i>Branża</i>
FIA	Algieria	Algier	czerwiec	Wielobranżowe
AGRISIM	Algieria	Algier	maj	Maszyny i sprzęt rolniczy
Salon International du Batiment et des Materiaux de Construction et Travaux Publics	Algieria	Algier	maj	Budowlana
Salon International de la Machinerie	Algieria	Algier	14-17 listopada	Maszyny

Powyższe targi objęte są dofinansowaniem Ministerstwa Gospodarki, jednak w przypadku wyczerpania środków finansowych w ramach SPO-WKP, dofinansowanie może być ograniczone.

Najważniejsi organizatorzy imprez targowych w Algierii:

- SAFEX – algierskie przedsiębiorstwo państwowe www.safex.com.dz
- EMEC Oran – algierskie przedsiębiorstwo państwowe
adres: Palais des Expositions, bd Colonel Lotfi M'dina Djedida,
Oran
tel. 213-41 - 34 33 46, 34 11 73, 34 22 78
fax 213-41 - 34 32 72, 34 11 73
- GROUP'ABH GAB – adres: Lotissement H, Villa No 26, El Achour,
Alger, tel./fax 213 – 21 – 307607
- BASTP – Bourse Algerienne de la Sous-Traitance et du Partenariat
www.bastp.dz-org
- COM EVENT – www.dzshow.com
- SYMBOIOSE Communication – www.symbiose-env.com
- BATIMATEC – www.batimatec.dz.com
- FAIR TRADE – www.fairtrade-messe.de

9. Warunki podróży i zamieszkania w Algierii

9.1 Przekraczanie granicy

Wizy

Obywatele polscy są zobowiązani posiadać wizy na pobyt i przejazd przez terytorium Algierii. Uzyskanie wizy turystycznej nie jest zbyt łatwe. Wskazane jest posiadanie zaproszenia. Ważność paszportu nie może być krótsza, niż trzy miesiące. Straż graniczna ma prawo zażądać okazania biletu powrotnego lub środków na jego zakup. Nie ma obowiązku posiadania określonej kwoty na każdy dzień pobytu, ale wwożone dewizy powinno się zadeklarować. Wymiany pieniędzy dokonać można jedynie w bankach państwowych, gdyż handel walutą jest zakazany.

Nie ma specjalnych restrykcji celnych. Są jednak ograniczenia dotyczące przywozu alkoholu i papierosów: przepisy zezwalają na wwóz do 2 butelek mocnego alkoholu, 5 butelek wina oraz 2 kartonów papierosów. W okresie ramadanu istnieje całkowity zakaz wwozu alkoholu.

Uzyskanie tak zwanej wizy biznesowej możliwe po przedstawieniu: zaproszenia od algierskiego partnera lub innego dokumentu potwierdzającego zaangażowanie firmy zagranicznej na rynku algierskim (np. udział w targach, uczestnictwo w otwarciu ofert

przetargowych), lub polecenia wyjazdu pracodawcy, lub rezerwacji hotelowej, lub potwierdzenia pokrycia kosztów pobytu przez zapraszającego z Algierii.

Strefa czasowa

W Algierii występuje strefa czasowa GMT + 1, w której czas różni się od uniwersalnego GMT (Greenwich Mean Time) o 1 godzinę. Czasu letniego nie wprowadzono.

9.2 Podróż do Algierii

Najwygodniej do Algierii dolecieć samolotem. Z Polski nie ma bezpośrednich połączeń. Można jednak lecieć z przesiadką we Frankfurcie nad Menem, lub przez Mediolan. Droga powrotna natomiast z przesiadką w Genewie, Lyonie lub Rzymie. Średnia cena biletów wynosi 2300 zł i są w nie wliczone opłaty lotniskowe.

9.3 Święta państwowe i religijne

- święta narodowe:
 - 5 lipca – Fête de l'Indépendance,
 - 1 listopada – Anniversaire de la Révolution;
- inne dni ustawowo wolne od pracy:
 - 1 stycznia – Nowy Rok,
 - 1 maja – Święto Pracy.
- święta religijne (ruchome) dni wolne od pracy:
 - Aid El-Fitr (koniec ramadanu 2 dni);
 - Aid El – Adha;
 - Nowy Rok Muzułmański;
 - Achoura;
 - Mouled.

9.4 Pobyt

Meldunek

W ciągu 24 godzin od przybycia należy dopełnić formalności meldunkowych. Zgłoszenia celu i planowanej długości pobytu oraz jego miejsca należy dokonać już przy przekraczaniu granicy. Gdy zamierzamy przedłużyć pobyt, kompetentnym organem wydającym decyzję jest policja.

Prawo jazdy

Obowiązkowe jest posiadanie międzynarodowego prawa jazdy.

Ubezpieczenie

Polskie ubezpieczenie nie jest uznawane.

Wymagane są algierskie ubezpieczenia komunikacyjne. Kary za ich brak są bardzo wysokie.

Podróżowanie po kraju

W Algierii w dalszym ciągu obowiązuje stan wyjątkowy, czego widocznym przejawem są liczne posterunki policji i żandarmerii oraz częste kontrole drogowe. Nie zaleca się obcokrajowcom indywidualnych podróży prywatnym samochodem, autobusem lub pociągiem ze względu na utrzymujące się, zwłaszcza na prowincji, duże zagrożenia terrorystyczne. Dobrze rozwinięta jest sieć wewnętrznych połączeń lotniczych, a ceny biletów są przystępne, np. bilet na trasie Algier – Oran – Algier kosztuje równowartość 100 EUR. Ponadto wiele obszarów, na których znajdują się tereny wojskowe, dostępnych jest tylko po otrzymaniu specjalnego zezwolenia.

Popularną i tanią formą komunikacji są tzw. małe taksówki (petit taxi). Zabierają jedynie do 3 pasażerów. Taksówki te nie mają prawa opuszczać administracyjnych granic miasta. Korzystając z nich, należy zadbać o to, aby licznik był włączony. Po godz. 20.00 opłata za przejazd wynosi 50 proc. więcej, niż wskazuje licznik. Poza miastem i między miastami mogą kursować jedynie tzw. duże taksówki (grand taxi). Zabierają do 7 pasażerów. Opłata za przejazd zależy od liczby pasażerów i długości trasy.

W miastach i na lotniskach wynająć można samochód. W obrębie miast podróżować można autobusami, tramwajami i taksówkami (te ostatnie polecane powinny być przez hotel, w którym się zatrzymaliśmy).

Opieka medyczna i szczepienia

W ostatnich latach, szczególnie latem oraz poza ośrodkami miejskimi, występują pewne zagrożenia sanitarno-epidemiologiczne wiążące się z niedostatkiem wody i zanieczyszczeniem środowiska naturalnego. W efekcie niektóre plaże w dużych aglomeracjach nadmorskich są okresowo zamykane. Państwowa służba zdrowia jest na niskim poziomie. Prywatne gabinety lekarskie oferują usługi o standardzie zbliżonym do europejskiego, gdzie koszt zwykłej wizyty wynosi ok. 700 DZD. Dzień pobytu cudzoziemca w szpitalu kosztuje ok. 85 EUR (płatne w dewizach).

Wymiana waluty

Wymiana waluty dozwolona jest tylko i wyłącznie w bankach państwowych. Handel walutą jest w Algierii zabroniony.

Kuchnia algierska

W Algierii do przygotowywania potraw wykorzystywane są przede wszystkim takie przyprawy jak czosnek, chili, sól i kminek, a podstawowym składnikiem wielu dań jest harissa (pasta z papryczek chili z czosnkiem, kminkiem, kolendrą i oliwą).

Algierczycy jedzą bardzo dużo pieczywa, a podstawę pożywienia stanowią długie bułki pszenne – baguette. Tak jak w całym Maghrebie jada się tu wiele dań z jajek, przygotowywanych np. z dodatkiem tuńczyka lub krewetek. Ciekawą potrawą jest odżdza, czyli jajka w ostrym sosie pomidorowym z dodatkiem pasty harissa. Oprócz

pieczywa w Algierii króluje drobna, kukurydziana kasza kuskus, znana w całym świecie arabskim, którą przygotowuje się na parze w specjalnie przeznaczonym do tego garnku. Kuskus podaje się zazwyczaj w tradycyjny sposób w glinianych misach z dodatkami w postaci gulaszu i sałatek. Do najbardziej znanych zup należy harira. Jest to zupa przygotowana z ciecierzycy, soczewicy i fasoli zaprawionej harissą i koniecznie podawanej z kawałkami chleba.

W Algierii koniecznie powinno się spróbować słodczy. Rarytasem jest baklava – ciasto przekładane siekanymi orzechami i miodem. Polecana jest Thibarine, bardzo słodki likier daktylowo-ziołowy (zawartość alkoholu 10-20%), podawany zazwyczaj do deserów.

9.5 Bezpieczeństwo

W ostatnich latach odnotowuje się poprawę stanu bezpieczeństwa, jednakże pobyt turystów nie jest wolny od zagrożeń. Przykładem może być porwanie latem 2003 r. dużej grupy turystów w obrębie Sahary. W Algierze notuje się wzrost przestępczości pospolitej (kradzieże, rozboje). W dużych miastach należy unikać ubogich, oddalonych od centrum dzielnic, a po zmierzchu – miejsc rzadziej uczęszczanych.

9.6 Inne porady praktyczne

Należy być bardzo ostrożnym robiąc zdjęcia i filmując nie tylko obiekty, lecz również osoby prywatne – zaleca się uzyskanie zezwolenia.

Należy unikać fotografowania funkcjonariuszy sił zbrojnych i służb porządkowych, a także wszelkich obiektów publicznych i wojskowych.

Muzea i inne placówki kulturalne w sobotę są zamknięte.

Algierczycy są sympatyczni i uczynni. W razie potrzeby można zwrócić się o pomoc do policjantów.

Zasilanie

Elektryczność: 230V / 50Hz.

Kod telefoniczny

Kod telefoniczny do Algierii +213

Dni wolne

W Algierii dniami wolnymi od pracy są czwartek i piątek. Powszechnie obowiązuje przerwa w pracy urzędów i sklepów w godzinach popołudniowych.

Ważne telefony i adresy

Ambasada Algierskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej

ul. Dąbrowiecka 21, 03-932 Warszawa
tel.:617-58-55, 617-59-31; fax:616-00-81 telex:817019
e-mail: ambalgva@zigzag.pl

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Algierze

Service Economique et Commercial
4 ter, rue Rabah Bourbia BP 148
16606 El-Biar, ALGER, Algerie
Tel: (0-021321) 92-17-06, 92-18-28
Fax: (0-021321) 92-16-22
e-mail: brhalger@wissal.dz, brh.presztak@wissal.dz
weh.algier@mgip.gov.pl

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej

37 Av. Mustapha Ali Khodja
16 030 El-Biar, Alger BP 60
tel. (00 213) 21 923 474, 21 922 553
fax (00 213) 21 921 435
e-mail: marekmal@wissal.dz

Algierski Urząd Promocji Eksportu

(Office algerien de promotion du commerce exterieur (PROMEX))
RN5- Cinq Maisons-Mohammadia
Hassen Badi- El- Harrach
B.P. 191
16200 ALGER
Tel: (0021321) 521210
Fax: (0021321) 521126
Email: promex@wissal.dz
Strona www: www.promex.dz

Algierskie Stowarzyszenie Targów i Wystaw

(Societe algerienne des foires et exportations (SAFEX))
Palais des expositions Pins Maritimes
B.P. 366 16000 ALGER
GARE Tel: (0021321) 210123- 30
Fax: (0021321) 219600
Email: safex@wissal.dz
Strona www: www.safex.com.dz

Krajowa Izba Handlu i Przemysłu

(Chamber algérienne de commerce et d'industrie (CACI))

Palais consulaire

6, boulevard Amilcar Cabral

B.P. 100 Alger 1er novembre

16003 ALGER

Tel: (0021321) 966666

Fax: (0021321) 967070

Email: cacididp@wissal.dz

Strona www: www.cacci.com.dz

Izba Przemysłowo-Handlowa w Oranie

(Chambre de commerce et d'industrie de l'Oranie)

Palais consulaire

8, bd de la Soumam

ORAN

Tel: (0021341) 391299

Fax: (0021341) 396312

Email: cciodr@algeriecom.com

Izba Przemysłowo-Handlowa w Seybouse

(Chambre de commerce et d'industrie Seybouse)

(Annaba- Guelma- El-Traf)

Palais consulaire

Palace Mohamed Belouizded

B.P. 244

23000 ANNABA

Tel: (0021338) 862723-04

Fax: (0021338) 868440

Email: cci_seybouse@yahoo.com

Izba Przemysłowo-Handlowa w Rhummel

(Chambre de commerce et d'industrie du Rhummel)

6, rue du 26 Novembre 1974

B.P. 394 25000 CONSTANTINE

Tel: (0021331) 935923

Fax: (0021331) 937807

Email: ccir@skikda-port.com

Strona www: www.skikda-port.com/chamber_de_commerce.htm

10. Rozumieć Arabów

Algieria podobnie jak Arabia Saudyjska, Bahrajn, Egipt, Irak, Jemen, Jordania, Katar, Kuwejt, Liban, Libia, Maroko, Mauretania, Oman, Palestyna, Sudan, Syria, Tunezja, Zjednoczone Emiraty Arabskie należy do krajów arabskich. Właśnie ten fakt może stanowić barierę dla Europejczyków przy podejmowaniu kontaktów z muzułmanami. Islam bowiem kształtuje kulturę i obyczaje w większym stopniu aniżeli religia chrześcijańska.

Ponadto w przeciwieństwie do Europejczyków, Arabowie kierują się emocjami. Uważają, że ich życiem kieruje przeznaczenie, fatalizm (inszallah). Godność, honor, reputacja oraz lojalność wobec rodziny są ważniejszymi wartościami niż ogólnie ustalone przepisy.

Mieszkańcy krajów arabskich są przyzwyczajeni do kontaktów z obcokrajowcami. W relacjach cenią szczerość i dobrą wolę, co może stanowić podwaliny pod dobre stosunki przyjacielskie, a co za tym idzie, zawodowe.

Arabów łatwo urazić i należy być, nawet przesadnie, delikatnym. Krytyka jest odbierana jako osobista obraza, dlatego też nie wolno nikogo krytykować bezpośrednio. Ponieważ Arabowie są bardzo dumni ze swojego języka, warto jest poznać kilka podstawowych zwrotów, i w ten sposób zyskać ich sympatię oraz przyjaźń.

10.1 Religia

Odgrywa w życiu Arabów nieporównywalnie większą rolę niż w Polsce. Dlatego też obcokrajowiec musi stale pamiętać o tym, żeby nie urazić słowem czy zachowaniem uczuć religijnych muzułmanów. Islam reguluje niemal każdy aspekt ich życia, jak politykę, prawo, stosunki międzyludzkie. Tak więc dla Araba religia stanowi główną wytyczną w postępowaniu i kontakcie z innymi. Prawa boskie i religia ustalają zasady małżeńskie (w niektórych krajach wręcz nie ma ślubów cywilnych), warunki dziedziczenia, działanie banków, a nawet kary za niektóre przestępstwa.

W społeczności arabskiej nie ma miejsca dla ateistów lub agnostyków. Jeżeli nie wierzy się w żadnego Boga, lepiej o tym nie wspominać bo można utracić szacunek. Dla Arabów pobożność jest bardzo ceniona i szanują każdego, kto szczerze wyznaje swoją wiarę.

Dlatego też, nie należy wygłaszać krytycznych uwag odnośnie religii, praktyk religijnych i okazywać wszystkim obrządkom i wiarom należny szacunek. Zarówno Koran, słowa Proroka, jak i przypowieści muzułmańskie pokazują wiele przykładów na zgodne i pełne szacunku funkcjonowanie obok siebie różnych religii.

Pięć Filarów Islamu to pięć podstawowych obowiązków religijnych każdego muzułmanina:

- modlitwa codzienna, pięć razy w ciągu dnia,
- wyznanie wiary, iż Allah jest jedynym bogiem, zaś Mahomet jego prorokiem, jest powtarzane w czasie każdej modlitwy
- rozdawanie jałmużny,

- post podczas ramadanu,
- przynajmniej raz w życiu pielgrzymka do Mekki.

Muzułmanie wierzą, że przestrzeganie tych zasad przybliży ich do Allaha, a w związku z tym do zbawienia w nim.

Modlitwa jest w islamie symbolicznym wyrażeniem bezgranicznego poddania się woli Boga. Musi być ona odmawiana w określonych porach, bez względu na miejsce czy okoliczności.

Piątek jest dla muzułmanów dniem świętym, a tym samym, podobnie jak nasza niedziela, dniem wolnym od pracy. Według islamu w piątek Allah stworzył Adama, w piątek również wygnał go z raju. Dniem sądu ostatecznego również będzie piątek. W piątek, zgodnie z tradycją islamską – urodził się Mahomet – święty Prorok Islamu. Piątek jest tak wielkim i świętym dniem, że nawet ogień piekielny, który jest podsypany każdego dnia w południe, w piątek nie jest podsypany.

Ramadan

Tak jest nazywany dziewiąty miesiąc kalendarza muzułmańskiego. Ramadan wypada co rok o jedenaście dni wcześniej, gdyż o tyle właśnie rok księżycowy jest krótszy od słonecznego. W 2005 roku wypadł w nocy z 5 na 6 października po zachodzie słońca w Arabii Saudyjskiej, kiedy ukazał się nów księżyca.

Dla muzułmanina ramadan to najważniejszy okres w roku, w którym częściej modli się w meczecie i codziennie recytuje jeden fragment Koranu. Podczas ramadanu, od świtu do zmierzchu, obowiązuje zakaz jedzenia, palenia, seksu i picia wszelkich płynów. Wszystko po to, żeby oczyścić umysł i zdyscyplinować ciało. Ramadan kończy się jednym z najważniejszych muzułmańskich świąt – Id al Fitr.

Dżihad

Bardzo często, kiedy mowa o islamie, słyszy się słowo dżihad w znaczeniu „święta wojna”. Dżihad ma jednak w języku arabskim dosłowne znaczenie: „dokładanie starań, podejmowanie wysiłków” i oznacza w islamie wysiłki i starania na „ścieżce Boga” w celu ustanowienia w świecie panowania dobra i sprawiedliwości, a wykorzenieniu zła i ucisku. Przez dżihad rozumie się również podejmowanie wszelkich działań na rzecz szerszenia islamu. W islamie nie było nigdy pojęcia „świętej” czy religijnej wojny, całe życie muzułmanów jest bowiem podporządkowane Bogu.

Mylne jest więc przekonanie, że należy łączyć pojęcie dżihadu z wojną i terroryzmem, bo tak naprawdę, dla wyznawców Islamu najważniejsza jest wewnętrzna walka z samym sobą i pokusami.

10.2 Kobieta w islamie

Według Koranu mężczyzna i kobieta są sobie równi. Niemniej jednak, mężczyzna odgrywa znacznie większą rolę w społeczeństwie. Obowiązkiem ojca, brata, a później męża jest zapewnienie kobiecie opieki, ale również czuwanie nad jej właściwym postępowaniem.

Z jednej strony daje to kobiecie poczucie bezpieczeństwa, z drugiej dzieje się to kosztem wolności i możliwości samodzielnego wyboru drogi życiowej.

Opieka obejmuje również odpowiedzialność finansową – kobieta nie ma obowiązku utrzymywać się sama, czy też uczestniczyć finansowo w utrzymaniu rodziny. Mąż powinien zapewnić żonie nie gorszy status materialny niż ten, jakim cieszyła się w domu rodzicielskim. Nie powinien zabraniać żonie pracy zarobkowej, ale też nie powinien jej do niej przymuszać. Zarobione pieniądze są własnością kobiety i nie ma ona obowiązku włączać ich do domowego budżetu.

W islamie kobieta jest odpowiedzialna za rodzinę i za wychowanie dzieci (chłopcy dopiero po obrzezaniu przechodzą pod opiekę ojca) i powinna dbać o męża i dom. Mąż nie jest jednak zwolniony z prac domowych. Rola kobiety nie jest ograniczona tylko do spraw domowych; islam wysoko ceni wykształcenie i mądrość; dobra żona i matka to kobieta wykształcona i inteligentna. Dla mężczyzny bardzo duże znaczenie ma to, by żona darzyła go szacunkiem, na który jednak sam musi zasłużyć, traktując ją z równym szacunkiem. Islam dopuszcza kary cielesne w stosunku do żony, ale zaleca traktować je jako ostateczność.

W sytuacji i zachowaniu kobiet w świecie islamu można zauważyć pewne ogólne tendencje. Podnosi się poziom ich wykształcenia, jednak zauważa się powrót do religii i wzorowania na jej surowych zasadach. Kobiety coraz częściej same chcą nosić długie chusty, przysłaniać twarz. Młode muzułmanki są przekonane, że noszenie zasłony daje im wolność i podnosi ich godność. Wyrażają także coraz śmielej inne aspiracje religijne, bardziej zgłębiają religię, chcą w niej uczestniczyć na równi z mężczyznami. Z drugiej strony wśród muzułmanek rozwija się także feminizm. Po raz pierwszy ruch ten pojawił się w Egipcie w latach dwudziestych XX wieku, a nasilenie dyskursu feministycznego nastąpiło w krajach muzułmańskich w latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku.

10.3 Ubiór

Umiar dotyczy obu płci zarówno w ubiorze, jak i zachowaniu. Żadna z reguły nie jest stosowana automatycznie, przykładowo w dużych miastach zasłona i hidżab (nakrycie głowy) bywają wyjątkiem.

Ortodoksyjni muzułmanie uważają przesadne odstawianie ciała kobiecego czy męskiego za niestosowne. Kobietom radzi się, aby unikały obcistych i frywolnych strojów, nawet w pełni lata powinny mieć zasłonięte ramiona i ręce oraz powinny nosić długie spodnie i spódnice.

Nieprzestrzeganie zasad potrafi wywołać gniewną reakcję osób urażonych i przyciągnąć zupełnie niepotrzebną uwagę innych. Zazwyczaj należy kierować się zasadami zdrowego rozsądku i słuchać porad miejscowych kobiet.

Warto pamiętać też o tym, że publiczne okazywanie uczuć, chociaż bardzo częste wśród osób tej samej płci, jest źle widziane u par mieszanych, nawet jeżeli są to małżeństwa.

10.4 Interesy w krajach islamu

Kraje muzułmańskie wydają się ściśle związane z handlem, nawet kulturowo. Ponieważ Prorok Mahomet był kupcem, w Koranie znajduje się dużo odwołań do handlu, zaś ludzie interesu cieszą się dużym szacunkiem.

Bogacenie się niesie za sobą obowiązek częściowej redystrybucji majątku – jednym z pięciu „filarów” islamu jest zakat, czyli jałmużna (około 2,5 proc. dochodów). Niechętnym okiem patrzy się na rzadkie przypadki tych, którzy osiągnąwszy powodzenie finansowe izolują się od otoczenia i nie pozwalają bliskim „uczestniczyć” w swoim sukcesie.

Poczucie wspólnoty jest u Arabów bardzo silne. Dlatego robienie interesów zależy przede wszystkim od dotarcia do ludzi powiązanych rodzinnie, plemiennie lub religijnie z władzą. Dobre kontakty, zwłaszcza w sferach władzy, to podstawa powodzenia w interesach.

Bardzo ważnym czynnikiem w kontaktach biznesowych są przyjacielskie i bardzo osobiste stosunki. Arabowie źle się czują w formalnych układach, stąd zawieranie przyjaźni z innymi ludźmi to droga do powodzenia w interesach. Warto mieć jak najwięcej znajomości w kręgach biznesowych.

Warto też zastanowić się nad znalezieniem pośrednika, co jest bardzo powszechne w społeczeństwie arabskim, jemu znacznie łatwiej nawiązać kontakt i wynegocjować to, czego właśnie oczekujemy. Obce firmy zatrudniają lokalnych pracowników, których zadanie polega na utrzymywaniu kontaktów z urzędnikami rządowymi. Tacy pracownicy dla obcokrajowca są wręcz niezastąpieni.

Podstawą w interesach na Bliskim Wschodzie jest zaufanie. Czasem lepiej zaufać współpracownikowi, postawić na lojalność, a da to efekty lepsze, niż szczegółowa kontrola. Rytm pracy oraz organizacja są inne niż w naszych firmach.

W krajach arabskich z negocjacji i perswazji zrobiono niemal sztukę. Rozmowy z Arabami są często długie i nie zawsze skupiają się na głównym temacie rozmowy. Stąd potrzeba targowania się, a raczej prezentowania kolejnych propozycji. Nikt się nie śpieszy i nie warto ponaglać arabskiego partnera. Określenie terminu na podjęcie decyzji najczęściej przynosi wręcz odwrotny skutek. Arabowie mają czas i bywa, że wracają do sprawy po kilku nawet miesiącach. Nie można się dać zwieść pochwałom i komplementom. Entuzjazm dla naszej propozycji nie oznacza akceptacji, podobnie jak chłodne przyjęcie, nie oznacza odrzucenia. Trzeba po prostu cierpliwie poczekać.

W rozmowach ważną rolę odgrywają emocje. Arabowie uważają, że wyraźne okazywanie uczuć, czyli mówienie np. podniesiony głosem czy żywa gestykulacja jest oznaką szczerości i zaangażowania.

10.5 Podstawowe zasady etykiety arabskiej

Należy siedzieć w przyzwoity sposób. Niedbale pozy podczas rozmowy oznaczają brak szacunku dla rozmówcy.

Podczas rozmowy na stojąco nie należy opierać się o ścianę, czy trzymać rąk w kieszeniach.

Siedzenie w ten sposób, że druga osoba widzi podeszwę buta, uchodzi za zniewagę, Nieuprzejmością jest nieuściśnięcie ręki podczas powitania albo pożegnania. Jeśli mężczyzna z Zachodu jest przedstawiany Arabce, to od niej zależy czy uściśną sobie dłonie, bo do niej należy zainicjowanie uścisku.

Na wielu spotkaniach obowiązuje oficjalny strój – mężczyzna w garniturze i krawacie, a kobieta w sukience, na wysokich obcasach i w biżuterii. Zbyt swobodny strój może zostać uznany za obrazę dla gospodarzy.

Ktoś, kto chce zapalić papierosa w grupie ludzi, musi poczęstować wszystkich.

Gdy kobiety wchodzi do pomieszczenia, mężczyźni wstają. Każdy wstaje, gdy na imprezę towarzyską wchodzi nowi goście i gdy wchodzi lub wychodzi osoba starsza, bądź wysoka rangą.

Mężczyźni przepuszczają kobiety w drzwiach i ustępują im miejsce, jeśli nie ma wolnych.

Na pożegnanie uprzejmy gospodarz odprowadza gości do bramy, do samochodu albo do windy.

Jeśli gościom podoba się jakiś drobiazg, Arab czasami nalega, aby przyjęli go w prezencie. Goście muszą więc zachować ostrożność wyrażając podziw dla kosztownych drobiazków.

W wielu krajach arabskich prezenty wręcza się i przyjmuje oburącz i nie otwiera w obecności ofiarodawcy.

W pewnych sytuacjach za niestosowne może uchodzić, gdy kobieta pali papierosa albo pije napój alkoholowy.

Jedząc z Arabami, zwłaszcza gdy potrawa podana jest w naczyniu, z którego wszyscy czerpią, nie należy posługiwać się lewą ręką (jest uważana za nieczystą).

W restauracji Arabowie prawie zawsze nalegają na płacenie rachunku, zwłaszcza gdy jest niewiele osób, bądź jest to spotkanie w interesach. Po wykonaniu konwencjonalnego gestu, że jednak sami płacimy, lepiej dać za wygraną, a następnie się zrewanżować.

Arabowie wiedzą bardzo dokładnie, co przystoi mężczyźnie oraz kobiecie. Nie aprobują długich włosów u mężczyzn, ani męskich ubrań u kobiet.

Arabowie unikają prowadzenia kłótni i sporów rodzinnych w obecności innych ludzi. Nikogo nie wolno fotografować bez przyzwolenia.

Przyglądanie się drugiej osobie rzadko uważane jest przez Arabów za niegrzeczne lub naruszające cudzą prywatność.

Większość Arabów nie lubi dotyku ani obecności domowych zwierząt, zwłaszcza psów.

Ponadto należy pamiętać, że w tradycji muzułmańskiej kontakty z kobietami spoza swojej rodziny są niewskazane, zwłaszcza dotyczy to rozmów sam na sam i może być to uznane za zniewagę, choć nie wszyscy przestrzegają tych zasad, a część kobiet w większych miastach dość swobodnie kontaktuje się z obcokrajowcami. Islam zakazuje jedzenia wieprzowiny – jest nieczysta rytualnie, a dla wielu też uznawana za obrzydliwą.

Starszym osobom i wysoko postawionym ludziom w hierarchii społecznej, zawsze należy się szacunek i uwaga, bez względu na status społeczny.

10.6 Algieria

Algierscy biznesmeni mówią po francusku, lecz są bardzo konserwatywni i spośród krajów Maghrebu w najmniejszym stopniu poddali się wpływowi kultury europejskiej. Od cudzoziemców wymagają respektowania zasad panujących w Algierii i przywiązują do tego bardzo dużą rolę. Algierczycy są przyjaźni i życzliwi, chętnie nawiązują bliższe kontakty z cudzoziemcami.

Algieria, pomimo że jest krajem muzułmańskim, nie dyskryminuje innych religii.

W Algierii obowiązują jednak wciąż nieco odmiennie zwyczajowe normy zachowania i ubierania się. Za szokujące mogą uchodzić zbyt swobodne stroje, zwłaszcza u kobiet (np. spódnice mini, bluzki z odkrytymi ramionami, szorty, obcisłe ubrania). Takich strojów (dotyczy to również zbyt krótkich spodni u mężczyzn) należy się wystrzegać, zwłaszcza podczas podróży na południe kraju i z dala od ośrodków turystycznych. Fotografowanie ludzi bez ich zgody lub z ukrycia jest niemile widziane i może się spotkać z gwałtownym sprzeciwem lub nawet żądaniem dość wysokiej opłaty. Obcokrajowców nie będących wyznawcami islamu obowiązuje zakaz wstępu do meczetów (często nad ich wejściem umieszczane są stosowne ostrzeżenia). Nie jest też dopuszczalne fotografowanie wewnątrz większości meczetów z progu. Osoba, która te zakazy zlekceważy, może być narażona na nieprzyjemności. Ponieważ islam zabrania picia alkoholu, zdecydowana większość tanich restauracji i jadalni oraz sklepów spożywczych nie sprzedaje go. Jest on jednak dostępny w prawie wszystkich supermarketach, a także w nielicznych licencjonowanych punktach sprzedaży w dużych miastach. Oprócz malowniczo położonych oaz, gdzie mamy do czynienia z prawdziwą egzotyką i pięknych miast czarujących kolonialnymi budynkami i śródziemnomorskim klimatem, jest też całe mnóstwo bardzo ciekawych miejsc, często związanych z bogatą historią tego kraju.

W górach Atlas na Saharze znajdują się wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa Kultury i Przyrody UNESCO wspaniałe neolityczne malowidła naskalne, a także megality (konstrukcje z bloków kamiennych) i rzeźby. Wiele jest tu także pozostałości po kulturze starożytnej, która przybyła tu wraz z Fenicjanami (na przykład grobowce królów mauretańskich z II w. p.n.e.). Tam, gdzie kiedyś wznosiły się mury rzymskich miast, odnaleziono monumentalne ruiny. A o obecności kultury wczesnochrześcijańskiej, bizantyjskiej świadczą liczne świątynie (lub to, co z nich zostało) i mozaiki. Cała zaś architektura obronna i pałacowa, dziś tak kojarzona z tym krajem, zaczęła powstawać ok. XII w., za czasów panowania dynastii Almorawidów. W XVII-XVIII w. zaznaczył się wpływ kultury tureckiej, w wieku XIX natomiast wpływ sztuki francuskiej – zwłaszcza w miastach.

Należy do tego dodać, że pod względem zwyczajów jest to jedno z najbardziej konserwatywnych społeczeństw wśród państw Maghrebu. Trzeba pamiętać, że w Algierii obowiązują prawa i zasady islamu. Jeszcze dziś skąpy strój, zakładanie spodni przez kobiety czy ich samotne wychodzenie może się w niektórych rejonach spotkać z bardzo negatywnym odbiorem i niepotrzebnie utrudnić pobyt.

Źródła:

- Ambasada RP w Algierii
- Ministerstwo Spraw Zagranicznych
- Wydział Ekonomiczno-Handlowy Ambasady Polskiej w Algierii
- Centrum Informacji Społeczno-Gospodarczej Ministerstwa Gospodarki